

MESERIASUL AZ IPAROS DER GEWERBETREIBENDE

MUNKAADÓK LAPJA

„Tiszteld a tisztos ipart!”

O aniversare impunătoare

D. Ing. C. R. Mircea a implinit
70 de ani

D. inginer C. R. Mircea, senator, directorul general al Uniunii generale a industriasilor din România, și-a sărbătorit ieri a 70-a aniversare.

Aniversări, la vârsta aceasta atât de înaintată, nu sunt rare. Aceia a d-lui inginer C. R. Mircea este totuși din comun.

La vârsta când în general fizicul și sufletul omului simt dorul de odihnă, d. C. R. Mircea păstrează încă o ținută admirabilă, nu numai din punctul de vedere fizic, dar mai cu seamă din acel al facultăților intelectuale și sufletești.

Mintea, spiritul și corpul său sunt în plină tinerețe și vigoare.

Puterea sa de muncă este obiectul unei admirații sincere și generale.

S'ar părea că nimeni nu ar putea îndeplini într-o zi, ceea ce d. inginer C. R. Mircea execută într-o oră.

Spirit luminos, întregit cu darul frumos al vorbirii și al scrisului, minte dotată cu o doză mare de bun simț și judecată limpede, d. C. R. Mircea adăugă la aceste însușiri excepționale și firești, vasta sa cultură tehnică și economică, cizelată de experiența celor 70 ani, pe cari i-a sărbătorit ieri.

Vârsta, n'a isbutit cătuși de puțin să încovoie acest arbore sănătos și puternic. Din potrivă anii au dat talentului și spiritului său viguros, o maturitate din ce în ce mai impunătoare.

Uniunea generală a industriasilor din România, are în personal distinsului ei conducător, pe omul care a știut să-i întărească autoritatea și prestigiul.

Industriași, au avut și au în persoana sa, pe exponentul lor harnic, priceput și autorizat.

Septuagenarul de astăzi, are, ea totdeauna vederi largi și limpezi.

Datorită acestor vederi clare, industriași din întreaga țară s'au putut grupa într-o singură organizație, care reprezintă un corp solid și o unitate sufletească.

Este singurul, care a isbutit să realizeze complex și pozitiv acea unificare sufletească de care are nevoie țara, în toate domeniile.

Interesele economice ale țării au găsit în senatorul C. R. Mircea cel mai falnic apărător în parlamentul românesc, unde adeseori oamenii politici s'au folosit de învătăturile și sfaturile sale.

Urăm profesorului ing. C. R. Mircea, septuagenar astăzi, să păstreze încă mulți ani aceiași vigoare a corpului, minții și sufletului său.

I. RADU.

A kisiparosság újabb gondjai

Az iparosságnak szindikátusokba való
tömörülése parancsoló szükségesség

Irta: SZABÓ BÉNI

szűcsmeister, országgyűlési képviselő.

Az ardeal-i kisiparosságot súlyos gondok elé állította a f. évi április 30-án életbeléptetett új ipartörvény azon rendelkezése, amely szerint az 1884. évi, XVII. törvénycikk értelmében létesített és sok évszázadot, nagymultú céhek utódjait képviselő ipartestületeket teljesen feloszlatta.

Ezek az ipartestületek, 1884 után, keletkezésük sorrendjében, új formák között, a régi céhek szerepét töltötték be és az első évtizedekben rendkívül nagy fejlődéshez juttatták a kisipart. E fejlődést nagyban elősegítette az akkori törvényhozók azon bölcs elgondolása, mely szerint az ipartestületeket, a legteljesebb önkormányzat alapján megbízták az elsőfoku iparhatóság jogkörével, sőt a teljesen díjtalanul működő békéltető-bizottság intézményével, az elsőfoku bírskodást is a testület hatáskörébe helyezték. Az a körülmény pedig, hogy a testületek minden állami beavatkozás nélkül, önkormányzati alapon, az iparosság által választott és díjtalanul dolgozó vezetőségekkel egyfelől iparhatósági és ipari bírskodási, másfelől iparostársadalmi és szociális szerepkört töltöttek be, az idők folyamán a kisiparosságot egyik igen tekintélyes és számottevő társadalmi osztállyá emelte.

Külön nagy értéket jelentett a testületeknél az, hogy tagjaik sorában kötelező jelleggel helyet kellett foglaljon minden kisiparos, miáltal Ardeal különféle nemzetiségű kisiparosai együttes tevékenységre lettek utalva, amelynek rendjén a hagyományos ardeal-i testvéri egyetértés, egymás megbecsülése és szeretete a társadalmi osztályban igen előnyösen kifejlődhetett és sok tekintetben volt példaadó.

Tehát, ezek a jól bevált kisiparos szervek megszűntek, s Ardeal kisiparossága szétbomlott, elvesztvén sok évtizedes szervezetét anélkül, hogy hasonló jellegűt kapott volna helyébe. És, mivel

alig képzelhető el az, hogy ez a nagymultú kisiparos osztály, mely magasabbfokú egyesületi élethez van szokva, annyi évszázad után, saját autonóm szerv nélkül maradjon, úgy az egyes kisiparosok, mint az iparosság eddigi vezetői keresik a lehetőséget újabb megfelelő iparos szervek létesítésére.

Sőt, a braşovi ipartestület a március 30-án tartott utolsó közgyűlésén egyhangú határozatban kimondta, hogy szükségesnek tartja az iparosságnak újabb szervezethez való tömörülését, s felkérte a vezetőséget, a szükséges intézkedések megtételére.

Ezek után azt kell megállapítanunk, hogy az új törvényben megjelölt és főképp hatósági munkakört betöltő munkakamarákon kívül, milyen iparos szervek létesítése volna szükséges és azokat milyen körülmények között lehetne életrehozni.

A fennálló törvények értelmében háromféle módon lehet a kisiparosok részére újabb szervet létesíteni. Az egyiket az 1921 évi ipari szindikátusokról szóló törvény, a másikat az 1924. évi jogi személyiségekről szóló törvény, a harmadikat pedig az 1921. évi Kisiparosok Országos Szövetségét elismerő törvény alapján.

Az első esetben, ipari szindikátusokat az egy szakmához tartozó, vagy azzal hasonlatos, esetleg azzal kapcsolatban lévő iparosok alakíthatnak, min-

den előzetes hatósági engedély nélkül. Az alakulás ténye és az alapszabály azonban az illető járásbíró-sághoz heterjesztendő, a jogiszemélyek listájára való felvétel céljából.

A második esetben, a jogiszemélyiségekről szóló törvény alapján, iparosegyesületeket létesíthet az iparosság. Ilyen esetben az alakulás okmányai és az alapszabály az illető törvényszékhez terjesztendő fel, amely azután a miniszterium kedvező véleményezése alapján, jóváhagyja az alapszabályokat és felveszi az illető iparosegyesületet a jogiszemélyek listájára. Az ilyen egyesületek alakításához legalább 20 bármilyen iparághoz tartozó tag szükséges.

A harmadik esetben a Bucureştiben székelő Kisiparosok Országos Szövetsége helyi fiókjába léphetnek be az iparosok, avagy szervezhetnek meg annak helyi fiókjait, ott, ahol még nincs. Ilyen fiókok alakításához városokban legalább 40, falukon legalább 25 tag szükséges. Az ilyen fiókok a saját adminisztrációjukat illetőleg önkormányzati joggal bírnak, minden más fontosabb kérdésben a központ rendelkezése alá esnek. E fiókok az általuk szedett tagdíjakból és más bevételekből egy, a központi vezetőség által meghatározott évi összeget kell fizessenek a központ részére, ugyancsak minden tag után elő kell fizessenek a „Glasul Miceii Industriii” című lapra.

Hogy a fenti lehetőségek közül az ardeal-i kisiparosság melyiket válassza, azt a folyamatban lévő tanácskozások döntenek el.

A három közül talán az első, a szindikátusi forma felelne meg legjobban az ardeal-i viszonyoknak, főképp azért, mert a szervezés alulról felfelé történik, szakmák, illetve rokon szakmák szerint, s ezekből alakulnának ki úgy a helyi, mint az országos központi szervek.

Ez a forma azért is előnyösebb, mert az alakuláshoz szükséges legkisebb szám 10, s így a kisebb falvai ipari központokba is beszervezhetők lennének az iparosok, amire ezek szempontjából igen nagy szükség lenne.

Ha Ardeal iparossága teljes mértékben átlátna egy ilyen nagy, egységes szervnek a szükségességét és teljes odaadással résztvenne a szervező munkában, mindenüvé a legalkalmasabb embereket állítaná nemzetiségre és vallásra való tekintet nélkül, ha az egyes kérdések eldöntésével a kisebbségekben maradó jóindulatulag tudomásul vennék a többség akaratát, ha úgy a szervezésénél, mint azután az intézmény működésénél

mellőzni tudná akár a nemzetiségi, akár a vallási, akár a politikai szempontokat, a nyelvi túrelmetlenséget, akkor csodálatos erejű szervet létesíthetne, mely egyfelől értékes támogatást nyújthatna a hatósági jellegű munkakamaráknak, másfelől pedig, alkalmas lenne az ország más részeiben lévő, s elsősorban a Kisiparosok Országos Szövetségével való szoros együttműködésre.

Természetesen e nagy munkánál nem nélkülözhető a sajtó támogatása és a sok jóindulattal lévő napi-sajtón kívül, okvetlen szükség van a saját, külön-

álló iparos lapra, amely átmenetileg heti, majd rendszeres napilap formájában, kiadóról csak iparos kérdésekkel, törvényekkel és rendeletekkel és azok ismertetésével foglalkozna, román, magyar és német nyelven.

Ardeal területén mintegy 50.000 kisiparos van. Ez oly impozáns szám, oly nagy erőt jelentő tényező, hogy annak parancs és kényszer nélküli, testvéries összefogásból mérhetetlen erő származna, úgy az ország kisiparára, mint a súlyos helyzetben lévő kisiparosságra.

Ezért, Ardeal iparos szerv nélkül maradt kisiparosai, s főképp azok vezetői jól gondolják meg, hogy e téren mik a teendők. E fontos fordulópontonál

lebegjen a szemük előtt az igazi ardeal-i szellem, mely az egymásravaltságra figyelmeztette mindig Ardeal népét.

Ardeal iparossága pedig ne felejtse el, hogy intézmények létesítése, azok fenntartása csak erkölcsi és anyagi áldozatok árán lehetséges. Erkölcsi áldozat a segítő munka, anyagi áldozat a fenntartási és adminisztrációs költségek viselése. Mindkettőnél a mai súlyos idők maximális teljesítményt igényelnek. Az iparosság eddigi magatartása mellett, egyetlen vezetésre alkalmas sem lesz, aki a munkálatok élére álljon. Egyik oldalán a hangos követelődés, másik oldalán a kötelesség teljesítés teljes hiánya volt a múltban sok ideális kezdeményezésnek sirásója. Ez a jövőben meg kell szűnjön, különben csak futóbolondok, vagy érdekhajhászok vállalkoznak vezetői tisztásra.

Példakép kell állítsuk egyes más ipari és kereskedelmi osztály szerveit, melyek mintaszerűen berendezett irodákkal és hozzáértő tisztviselőkkel intéztetik ügyeiket, szinte kiszámíthatatlan értékeket mentve meg tagjaiknak. Éa, hogy ne hozhassuk fel gazdasági jellegű ellenvetéseket, munkástevéreink szerveit állítom oda példaképpen, akik a szegényes heti keresetükből áldoznak közös céljaikra, sok esetben egy héten többet, mint sok jó sorsban lévő iparostársunk akár esztendőkön át.

A rendkívüli idők korszakát éljük, s így a lét-fenntartás ösztöne is rendkívüli tevékenységre utal. Az egyedülálló erő a száraz levél soraára jut, mely kénye-kedve szerint sodor a vihar ereje.

Ardeal derék és nagy szerepre hivatott kisiparossága, nem hiszem, hogy az összefogás viharálló ereje helyett, magadnak a száraz levél szerepét választanád.

MAJUSI HURCOLKODÁS ABESSZINIABAN.

A legújabb találós kérdés:

— Mit mondott a népus a feleségének, mielőtt elhagyta Abessziniát?

— No?

— Menj fiam, a rendőrbrazobára és hozzád egy kijelentőlapot.

Takarékos termelés, szerény állami költségvetés.

Az „Argus” írja:

Románia a nyersanyagok hazája. Pénzügyi helyzete tehát mindig attól függ, mennyit tud ebből külföldre szállítani. Az ország jövője a nyersanyagtermelés mértékével van összefüggésben. Elvi szempontból egy nyersanyagban gazdag ország el nem pusztulhat. A nyersanyag — mint a termés — kiapadhatatlan. Nem jelent ugyan nagy gazdagságot, de elegendő arra, hogy a nép és az ország táplálását biztosítsa. Ennek azonban két feltétele van: 1. takarékos termelés, 2. szerény állami költségvetés. Meg kell szervezni a termelést, semmit sem szabad figyelmen kívül hagyni. Parasztjaink főleg a kukoricatermeléssel foglalkoznak s figyelmen kívül hagyják például a tejtermelést, miután nincs kellően megszervezve a tej feldolgozása az országban. Ugyanígy van a tojással, melyet házról-házra szednek össze a kereskedők. Mindent véletlenre bízunk. Gyümölcsöt csak egyes vidékeken termelnek. Midőn össze gyűjtözték a termelést a termelés és a vetőmag kiválasztásának hiányáról, mindig féltjük jövőnkét. A tudomány hatalmas léptekkel halad előre, nekünk sem szabad visszamaradnunk, ha a nyersanyagtermelés várát akarjuk kiépíteni az országban.

NEUES AUS SCHOTTLAND.

Nach zehn Jahren trifft Brown seinen alten Freund O'Moory auf der Strasse.

— Das Wiedersehen muss gefeiert werden! — ruft Brown.

— Jawohl! — stimmt O'Moory zu, — aber ich muss dich aufmerksam machen — das letztemal habe ich gesagt!

Az UGIR emlékirata az új illetékek ügyében

Mint Bucurestiből jelentik az UGIR adóügyi szakbizottsága most tanulmányozta azokat a lépéseket a melyeket a bélyegtörvény módosítása és az új fogyasztási illetékek életbeléptetéséről szóló törvény alapján kivetett illetékek túlzott alkalmazása ellen tenni kíván. A gyáriparosok szövetségének és ügyben elkészített memorandum a feltárja azt a lehetetlen helyzetet, amelybe az ipar és kereskedelem az új taxákkal kapcsolatban jutott.

Ismeretes, hogy a bélyegtörvény módosítása ugy intézkedik, hogy

a szóbeli szerződések, megállapodások és egyezmények éppúgy 1.4 százalékos illetékkötelezettség alá esnek, mint az írásbeliek.

Ennek a törvényes rendelkezésnek az alapján a pénzügyminisztérium felszólította az alája rendelt közegeket, hogy a törvényt szigorúan alkalmazzák és főleg arra hívta fel a pénzügyigazgatóság figyelmét, hogy

az ingatlanépítkezésekre vonatkozó szerződéseket, illetve szóbeli megállapodásokat őrizték ellen és követeljék az illeték lerovását. Arra azonban senki sem gondolt, hogy ennek az illetéknek az alkalmazását a hétköznapi élet legszokottabb ügyeire is alkalmazni kívánja majd a kormány, arra hivatkozva, hogy ezek az ügyletek két fél közötti megállapodást tesznek szükségessé és így szóbeli szerződés jellegével bírnak.

Az UGIR memoranduma szerint ugyanis a pénzügyi közegek a minisztérium utasítására úgy értelmezik a szerződés-illeték alkalmazását, hogy mindennemű előzetes és ideiglenes megrendelésen alapuló árueledés, tekintet nélkül arra, hogy szóban vagy írásban történt, adóköteles, sőt a pénzügyminisztériumnak kifejezetten az az álláspontja, hogy

a vállalatok, kereskedések és ipari üzemek utazói által kiállított megrendelési jegyzékek után is le kell róni az 1.4 százalékos szerződés-illetéket, még akkor is, ha a felvett megrendelést nem fogják végrehajtani,

akceptálni és teljesíteni. Az ilyképpen értelmezett bélyegilleték eképpen egy újabb forgalmi adó jellegével és megterhelésével bír, noha ezekben az esetekben csak arról lehetne szó, hogy a proporcionális számlabélyegilleték lefizetésére kötelezzék a végleges számlák kiállításával a vállalatokat. Ezzel szemben a vállalatok által eszközölt összes árumegrendelések után előbb le kell fizetniük az 1.4 százalékos szerződési illetéket, majd a végleges számlák kiállítása alkalmával a számlabélyegilletéket.

Hasonló súlyos panasz van a vállalatoknak, főleg az ipari üzemeknek a bizományi szerződések után fizetendő 2 százalékos proporcionális illeték értelmezése. Számos esetben ugyanis ezt az illetéket megkövetelik a gyárak és képviselőik, illetve fiókaik közötti viszonylatban is, holott a kereskedelmi törvény értelmezése szerint a bizományi megállapodást kötő felek definíciója természetesen erre nem terjed ki. Bizományi adósnak ugyanis a törvény szerint az tekinthető, aki a bizományi hitelezőtől kapott árut az ügyfeleinek, vevőinek a saját nevében és a saját felelősségére adja el. A gyári lerakatok és eladási fiókok ezzel szemben az illető gyár és ennek vevői között egyszerű adminisztrációs eladási szervezetet képviselnek, amelyek eladásait az illető gyár nevében és felelősségére eszközlik.

Az UGIR végül az április elsejével életbeléptetett új vexatórius intézkedések azonnali visszavonását követeli.

A satumare-i építőiparosok megállapították, hogy a munkaadók nyolcvan százaléka munkanélküli

Nem kötnek kollektív szerződést munkásaikkal az építőiparosok. Meg kell szervezni a satumare-i építőipar érdekképviseletét.

Az építőipar azomoru helyzetére világított rá az a gyűlés, amelyet a satu-mare-i építőiparosok tartottak. A gyűlésen megállapították, hogy el kell sorválnia egy olyan iparág, amelyet éppen azok nem támogatnak, akiknek hivatásuk lenne az ország teherbíró képességét az ipar támogatásán keresztül növelni. Ma minden közhatósági vállalkozásból szinte tendenciózusan kizárják az építőiparosokat. Ahol nem maga a hatóság végzi el az építési munkálakat házilag, — egyenesen kontárkodással — ott idegeneknek, nem helybeli adófizető iparosoknak ítélik oda a közhatósági építkezéseket.

Száz meg száz ilyen példával találkozunk és ez az oka annak, hogy gyűlésen szinte tragikus rezignációval állapították meg önmagukról az építőiparosok: „mi nem építőiparosok, hanem nyolcvan százalékos állandó munkanélküliek vagyunk!”

Volt egy kis fellendülés az építőiparban, ma is van még valami belőle, csak hogy a kontárok, a rabok építenek és nem az építőiparosok.

Azok az iparosok, akik megjelentek az ülésen, legelső sorban azon gondolkodtak, hogy milyen minőségben is tárgyalnak ők tulajdonképpen. Az ipartestület megszűnt, a munkakamarában nincs önállóságuk, a szakmai csoport már csak névleg létezik még, megállapították tehát, hogy csak mint magánemberek tárgyalnak azon, hogy van-e értelme a munkásokkal kollektív szerződést kötni, hiszen ehhez első sorban munka kellene?

Az ügynek előzménye az, hogy az építőmunkásokkal kötött kollektív szerződés e hó végén lejár. Bár a munkaadók ezt már előbb felmondották, mert a megvepalota építőjével külön kétéves kollektív szerződést kötöttek, az általános lejárat alkalmával mégis határozni kell az új szerződés megkötése fellett.

Az lett a határozat: mint magánemberek megjelentek a munkaügyi felügyelőségen, bejelentik, hogy nem látják szükségét a kollektív szerződés megkötésének, mert az építőiparosok nyolcvan százaléka munka nélkül van.

A következő indoklás már a munkanélküliségből származó keserűségből ered, hogy a munkások jelenlegi szervezeti összeállítását nem tekintik komoly szerződő félnek, mert az előzően kötött kollektív szerződés rendelkezéseit is áthágták, amikor a megvepalota vállalkozójával a munkaadóknál előnyösebb kollektív szerződést kötöttek.

A nemzetközi forgalom leépítése.

Az „Univeršul” írja:

A kormányok mindenütt gondoskodnak arról, hogy leépítsék a nemzetközi forgalmat. Azt hitték, hogy könnyebben küzdik le a válságot, ha kínai falal veszik körül az országukat. A népvézerek elfeledték, mit jelentett a termékek kicserélésének lehetősége az emberi fejlődésben s mindenféle eszközökkel akadályozzák a forgalmat. Senki sem akarja megérteni, hogy oly körülmények között a termékek eladatlanul maradnak, ami aztán a termelés, munkaalkalom és nemzeti jövedelem csökkenéséhez vezet, melyet a nép minden rétege meg fog érezni. Az emberiség még ilyen helyzetet nem ismert. A nemzetközi szerződések a forgalom megszorítását tárgyalják. Ellenőrzést, önzést, gáncsoskodásokat foglalnak magukban. A kereskedelem meghalt. Feltámadása együtt fog járni a népek boldogságának feltámadásával.

EGYSZERUSÍTETT ADMINISZTRACIO.

— Miért állítod az ébresztőórát a kutyád elé?

— Mert holnap hatkor kell felkelnem. Az óra fél hatkor felkelti a kutyát, a kutya feugatja a feleségemet és a feleségem pont hatkor engem.

STREIT.

— Widersprechen Sie mir nicht! Sie stecke ich noch immer in die Tasche!

— Dann haben Sie in der Tasche mehr Verstand als im Kopf!

Törvény a szakmai kiképzésről és a kézműves ipar gyakorlásáról

A tanoncoktatás új szabályozása

Hogyan állítandó ki a tanoncbizonyítvány? — A szaktanfolyamok működése.

— Milyen feltételek mellett alapíthatók tanoncotthonok.

(HARMADIK KÖZLEMÉNY)

Hatodik fejezet.

A tanoncbizonyítvány

45. szakasz. A munkaadó köteles, akár a szerződés bevégeztékor, akár a tanoncszerződés megszűnésakor a tanoncbizonyítványt a tanoncnak kiszolgáltatni.

Ez a következőket foglalja magában:

- a.) A tanonc személyi adatait,
- b.) a ténylegesen eltöltött tanoncidő tartamát,
- c.) az ipart, amelyre ki lett képezve,
- d.) általános értékelését szakmabeli ismereteinek és ügyességének anélkül, hogy bármely megjegyzés volna tehető a tanonc magaviseletére vonatkozóan.

A munkaügyi minisztérium egy egységes mintát fog elkészíteni a tanoncbizonyítványokra, amely esetben, ezen minta szerinti kiállítás kötelező.

46. szakasz. A munkaadó ezt a bizonyítványt a munkakamarának bemutatja és kérni fogja a próba-idő vagy a tanoncidő leteltének igazolását és a bizonyítvány megerősítését. A tanoncbizonyítvány, amely igazolja a tanonckodás befejeztét, feljogosítja a tanoncot arra, hogy jelentkezessen a szakmai képesítő bizottságnál, hogy a 112. szakasz szerint a munkakönyvet elnyerhesse. A bizonyítvány kiadásának kötelezettsége mindazon munkaadókat terheli, akiknél a tanonc dolgozott anélkül, hogy a tanonckodást befejezte volna. Az a munkaadó, aki 15 nap alatt a tanoncbizonyítványt ki nem szolgáltatja a tanonckodás befejeztétől számítva, 500—2.000 leig terjedhető pénzbüntetéssel sújtható és visszaesés esetén a büntetés legnagyobb mértéke alkalmazandó. Tilos a bizonyítványban bármilyen természetű megjegyzést tenni.

47. szakasz. Az a tanonc, akinek a tanoncbizonyítvány kiállítását megtagadják, a körzetbe tar-

tozó munkakamarához kell forduljon, amely 15 nap alatt határozatot hirdet az esetre vonatkozólag és kiszolgáltatja a bizonyítványt.

A munkakamara határozata ellen a kihirdetés-től számított 30 szabad nap alatt a munkaadó vagy a tanonc panasszal élhet a munkaügyi felügye-lőséghez, amely a beiktatástól számított 30 nap alatt közigazgatási úton az ügyet véglegesen elin-tézi.

VI. Fejezet.

48. szakasz. Az iparoknak minél alaposabb el-sajátítása végett a munkaügyi minisztérium elren-delhet a szükséghez képest gyakorlati versenyeket a tanoncok részére. Ezen versenyeket a tanonckodás ideje alatt vagy annak befejeztével a szakmai ka-marák, a munkaadók és munkavállalók egyesületei, valamint az ipari vállalatok közreműködésével szer-vezik meg.

A versenyek lehetnek általánosak, helyiek az iparosokra vagy csak a vállalatokra vonatkozóak. A versenyek idejét és a munkák anyagát hirdetés útján hozzák az érdekeltek tudomására.

Az előző bekezdésekben említett versenyeket a munkaügyi minisztérium rendezi a kereskedelmi és ipar, valamint a munkakamarák szövetsége véle-ményének beszerzésével.

49. szakasz. Azon tanoncok, akik rátermettsé- get igazoltak a mesterség elsajátításában, jutal-mul szerszámokat kapnak, azon munkaadók pedig, akik a tanoncok kiképzésében és nevelésében igye-kezetet fejtettek ki, kitüntetések fognak kapni.

A munkaügyi minisztérium hozzájárulásával fontosabb versenyek alkalmával érme- verethetők.

III. Rész.

Tanonctovábbképző szaktanfolyamok

I. Fejezet.

A szaktanfolyamok alapítása és megszervezése.

50. szakasz. Az ipari és kereskedelmi tanoncok szakszerű kiképzésének és nevelésének kiegészítése végett szaktanfolyamok létesítenek 3 vagy 4 évi időtartammal specialitásuk természete szerint.

51. szakasz. A szaktanfolyamokat alapíthatják és fenntarthatják:

- a.) munkaügyi minisztérium, megyék, községek,
- b.) a munkakamarák, kereskedelmi és iparka-marák,
- c.) állam, megye, község, vagy magánosok ipar vállalatjai,
- d.) a vallástörvény által elismert felekezetek-nek törvényesen megalkotott szervezetei,
- e.) szakmai, kulturális vagy felekezeti egyesü-lek, ha tagjaik román állampolgárok, ha meg van a jogi személyiségük és elismertetett, hogy műkö-désük hasznos a közre. A nem munkaadó fizikai személyek ilyen tanfolyamokat nem létesíthetnek.

52. szakasz. A szaktanfolyamok kötelezőek az összes ipari és kereskedelmi férfi és női tanoncokra, akik a 18 évet be nem töltötték. Azon tanfolyamok, amelyeket a megye, község állam, munkakamarák, kereskedelmi és iparkamarák, az állami, megyei és községi iparvállalatok szerveznek és tartanak fenn ingyenesek.

Az állam által szervezett és fenntartott szakmai tanfolyamok a nyilvános iskolák helyiségeiben fog-nak működni.

53. szakasz. A munkaügyi minisztérium minden év augusztus hónapja folyamán határozza meg az állam által, a rendelkezésére álló alapok keretein belül fenntartható szakmai tanfolyamokat, egyben pedig megállapítja a helyiségeket és szakmákat, a

melyekre a jelen törvény 52. szakaszában előírt kö-telezettség alkalmazást nyer.

54. szakasz. Egyetlen szaktanfolyam sem léte-síthető a munkaügyi minisztérium előzetes jóváha-gyása nélkül, amelynek hatáskörébe tartozik ezen szaktanfolyamok ellenőrzése, kivéve azon tanfolya-mokat, amelyeket a közoktatási minisztérium rendez a kereskedelmi és szakoktatásról szóló törvények rendelkezései alapján.

A szakmai kamarák, szakmai egyesületek a köz művelődési és felekezeti egyesületek által létesített szakmai tanonctanfolyamok működésére szóló en-gedélyt a 75. szakaszban előírt feltételek figyelem-bevételével fogják kiszolgáltatni.

55. szakasz. Azon tanoncok, akik 7 elemi osz-tálynál kevesebbet végeztek és akik igazolják, hogy a tanoncok részére az állam által fenntartott vagy engedélyezett szakmai tanfolyamokat rendszeresen látogatják, az 1934 évi állami elemi oktatásról szóló törvény 6. és 16. szakaszaiban előírt kötelezettség alól mentesíttetnek.

56. szakasz. A vallásos, vagy szakmai, műve-lődési vagy felekezeti egyesületek által fenntartott tanfolyamokra azon tanoncok, akiknek anyanyelve nem azonos a tanfolyamok előadási nyelvével — csak a munkaügyi minisztérium engedélyével írha-tók be.

57. szakasz. A szakmai tanonctanfolyamok 3 csoportra oszlanak:

- a.) iparostanonc szakmai tanfolyamokra;
- b.) kereskedelmi szakmai tanfolyamokra;
- c.) női tanonc szakmai tanfolyamokra.

Ezeket a tanfolyamokat a helyiség ipari vagy kereskedelmi fejlődésének megfelelően szakmánként szervezik meg.

Ha a tanoncok létszáma nem engedi meg kü-

lön tanfolyam felállítását, akkor hasonló szakma tanfolyamán, mint külön osztály csoportosítottak e szakma tanoncai. Azokban a helyiségekben, ahol a tanoncok száma olyan kicsiny, hogy az egyes cso-portoknál még ezen osztályok sem létesíthetők, az ipari és kereskedelmi tanoncok részére a szakmai tanfolyamok közősek lesznek.

Minden esetben a férfi és női tanonc szakmai tanfolyamai egymástól el lesznek különítve.

58. szakasz. A szakmai tanfolyamokon az elő-adási nyelv a román nyelv.

59. szakasz. A szakmai művelődési és felekezeti egyesületek által létesített szakmai tanfolyamoknál a 58. szakaszban előírt rendelkezés hatályon kívül helyezésével az előadási nyelv az illető felekezeti népnek a nyelve lehet, az ország történelmét és a földrajzát kivéve, amelyeknek román nyelven va-ló előadása kötelező.

Ezek a szakmai tanfolyamokon a román nyel-vet, az ország földrajzát, továbbá a polgári műve-lődést kötelezőleg annyi órán át kell előadni, amint ez a minisztérium által létesített szakmai tanfolya-mokra előíratott.

A román nyelvet, a történelmet és az ország földrajzát előadó személyeknek a közoktatásról szó-ló törvények rendelkezései által előírt képesítési feltételekkel kell rendelkezniük.

60. szakasz. Az előadási órák száma osztályon-ként és iskolaévenként a szakma és a körzet szerinti legkevesebb 270 óra lesz. A szaktanfolyamok szeptember hó 15-én kezdődnek és május 31-és fejeződ-nek be.

61. szakasz. A szaktanfolyamokon a tananyag a tanoncok részére megfelelő lesz azon szakkatego-riáknak, amelyhez tartozik az illető szaktanfolyam és pedig:

1. Az iparostanoncok részére:

- a.) az anyagoknak, szerszámoknak, a munka-el-járásoknak az ismerete és költségvetések elkészí-tése;
- b.) vázlatok és rajzok olvasása és elkészítése;
- c.) számítás, mértan, fizika és a mechanika ál-talános ismeretei és gyakorlati alkalmazása;
- d.) a műhelyben tartandó könyvek vezetése és a levelezés.

2. Kereskedelmi tanoncoknál:

- a.) az áruk ismertetése, valamint a termelés helyek és eladási piacok ismertetése;
- b.) az áruk szállítása, szállítási költségei és szükséges minták;
- c.) a könyvvezetés és az üzleti könyvek általá-nos fogalmai.

A szakmai előkészítési ismereteken kívül el kell adni a tanoncok részére a román nyelv helyes írására és olvasására vonatkozó anyagokat, a szá-mítást, történelmet, földrajzot, a polgári nevelést, a vallás-erkölcs- és általános ismereteket a munka-törvényre vonatkozóan.

Külön szabályzatok fogják megállapítani a rész-letes programot a különböző tantárgyakra vonat-kozólag évenként, szakmánként és szakcsoporton-ként.

A szaktanfolyamoknál használt kézikönyveket a részletes programmal összhangzásban kell meg-szerkeszteni.

II. Rész.

A tanfolyamok elvégzéséről szóló bizonyítvány.

62. szakasz. Minden osztály befejezése az előző tanfolyam évi jegyei és a tanult anyagok feletti zá-ró vizsga alapján történik.

A záróvizsgára csak azokat a tanoncokat bo-csátják, akik abban az iskolai évben a tanfolyamo-kat látogatják. Az utolsó osztály tanoncai a szak-mai tanfolyam tanáraiból és a minisztérium kikü-ldötteiből, mint elnökből alkotott bizottság előtt zá-róvizsgát tesznek.

63. szakasz. Ezeknek a szakmai tanfolyamok-nak végzettjei kimondott tanonc végbizonyít-ványt kapnak, amely csak akkor bír érvénnyel, ha azon a minisztérium láttaozása rajta van.

64. szakasz. A tanoncszakmai tanfolyamok vég-zettjei, ha a jelen törvény kihirdetésekor a miniszte-rium által láttaozott bizonyítványuk van, ugyan-azon jogokat élvezik, amelyeket a jelen törvény ezen tanfolyamok végzett növendékeinek engedé-lyez.

65. szakasz. A tanonctanfolyamok tanszemély-zetének meghívása a következő szabályok alapján történik:

A.) A szakmai művelődési tárgyakra speciális képzettségű személyeket neveznek ki a következő szabályok alapján:

- a.) az ipari tanonci szaktanfolyamokra, mérnö-ki, építészeti vagy más hasonló akadémiai képe-si-

tésű személyek, — valamint a felsőbb művészi és ipariskolák végzett növendékei nevezhetők ki;

b.) a kereskedelmi tanoncok szaktanfolyamaihoz elsőbbségi joggal a kereskedelmi akadémiák végzettjei, valamint felsőbb kereskedelmi iskolák végzettjei;

c.) kereskedelmi női tanoncok szaktanfolyamaihoz a II. fokozatu szakmai iskolák végzett növendékeit nevezik ki.

B.) Az általános művelődési tárgyakra, mint a román nyelv helyesírása és olvasása, számtan, földrajz, polgári és vallás-erkölcsi nevelésre, amely tárgyakat mindennemű szakmai tanfolyamon előadnak, egyetemi végzettséggel rendelkező, vagy pedagógiai gyakorlattal rendelkező, tanítóképzőt végzett oktatót neveznek ki.

Az egészségügyi ismereteket orvosok adják elő, míg a vallás-erkölcsi nevelést papok vagy teológiai végzettséggel bírók fogják előadni.

A tanoncszaktanfolyamok részére szükséges személyzetet férfiakból, a női tanoncok részére pedig nők közül állítják össze.

66. szakasz. A tanszemélyzet alkalmazásánál elsősorban azon személyeket veszik számításba, akik az előző szakaszban foglalt tanulmányi feltételeknek megfelelnek, ezen tanfolyamokon működtek és különös tanképességet és hasznos tevékenységet igazoltak a tanfolyamok szervezésében és működésében.

Ezen célból a munkügyi miniszterium az ellenőrző jelentések alapján kimutatást készít, amely magában foglalja az oktató vezeték és keresztnévét, tanulmányait, rangidősségét a szaktanfolyamon és minőségét a kifejtett működéshez mérten.

67. szakasz. A szaktanfolyamok vezetésére a miniszterium az illető szaktanfolyam tanszabványából egy tagot biz meg, akinek ezen célból kiegészítő díjazást fog engedélyezni.

68. szakasz. Az állam által fentartott szaktanfolyamok tanszemélyzetének fizetése a tanfolyamon teljesített órák száma után állapítatik meg.

69. szakasz. A jelen törvény rendelkezései a részletes programra, a használandó kézikönyvekre, tanszemélyzetre, a tanfolyamok óráira, ellenőrzésére, stb. mindenképpen alkalmazást nyernek azon szaktanfolyamokra is, amelyeket a megyék, községek, szakkamarák, szakszervezetek, kulturális és vallási egyesületek létesítettek.

A szaktanfolyamok tanszemélyzetének alkalmazása a fentartók által történik, megerősítésük a munkügyi miniszterium által.

70. szakasz. Az állami, megyei és községi szaktanfolyamok mellett iskolai gondnokságok működhetnek, amelyek a tanfolyamok anyagi szükségleteiről gondoskodnak és kapcsolatot kell létesíteniük a tanfolyamok, az ipar és kézművesipar, kereskedelem és az alkalmazottak között.

Ezeknek az iskolai gondnokságoknak összeállítás, megszervezése és működése hasonló lesz a tanoncotthonok mellett működő gondnokságokéhoz.

Az iskolai gondnokságok a munkügyi miniszterium engedélyével azon tanoncoktól, akik fizető képességgel bírnak, valamint azok munkaadóitól bizonyos illetéket szedhetnek a tanulmányi anyagokra, taneszközökre és a tanfolyamok fentartási költségeire.

NEGYEDIK FEJEZET.

Tanoncotthonok

Első rész.

Az otthonok célja és neve.

71. szakasz. A tanoncotthonok azon céllal létesített intézmények, hogy biztosítsák a kézműves, ipari és kereskedelmi tanoncok részére a lakást, ételmezt és pihenést higiénikus feltételek mellett és a gondos nevelést. A tanoncotthonok csakis tanoncokat tarthatnak, akár több kereskedelmi és iparágból avagy csak ezek egyikéből.

Mindenesetre külön otthonok lesznek a fiú és külön a női tanoncok részére.

A tanoncotthonok mellett munkáskantinok is működhetnek.

A munkügyi miniszterium a tanoncok részére nyári telepeket is létesíthet.

72. szakasz. A tanoncotthonokat létesíthetik és fenttarthatják:

a.) a munkügyi miniszterium, megyék és községek;

b.) a munka-, valamint a kereskedelmi és ipar kamarák;

c.) az állami, vagy magánosok ipari, vagy kereskedelmi vállalatjai;

d.) szakszervezetek, művelődési vagy vallási egyesületek, amennyiben tagjaik román állampolgárok, ha jogi személyiséggel bírnak és amennyiben a működésük a közre hasznosnak elismertett;

e.) a közvetlenül a tanoncotthonok létesítésére és fentartására alakult egyesületek;

f.) fizikai személyek csak alapítvány útján és a jogi személyekről szóló 1624 évi törvény III. fejeze-

tében foglalt rendelkezések szerint alapíthatnak tanoncotthonokat.

73. szakasz. Magántanoncotthonok csak a munkügyi miniszterium jóváhagyásával létesíthetők. Ezen felhatalmazás a 75. szakaszban foglalt rendelkezések figyelembevételével adatik meg.

74. szakasz. Az összes tanoncotthonok a munkügyi miniszterium ellenőrzésének vannak alávetve, amely ezt a munkafelügyelők, az otthonok ellenőrzésével megbízott tisztviselők és a tanoncszaktanfolyamok ellenőrzésével megbízott szervei által fogja gyakorolni.

Az otthonok igazgatóságai kötelesek ezen ellenőrzést megkönnyíteni és mindazon felvilágosításokat megadni, amelyekre az ellenőrző közegeknek szükségük van és kötelesek az otthon iratait is rendelkezésükre bocsátani.

MÁSODIK FEJEZET.

Az alapítás feltételei.

75. szakasz. Hogy egy tanoncotthon létesíthető legyen a következő feltételeket kell teljesíteni:

1.) Megfelelő helyiséggel bírjon, amely az összes egészségügyi feltételeknek megfelel és ne legyen olyan szomszédsága, amely a tanoncok erkölcsét és egészségét veszélyeztetni;

2.) a szükséges ingóságokkal és tárgyakkal legyen szerelve;

3.) a működéséhez szükséges alapok és jövedelmek biztosítva legyenek.

Kétezerkétszáz iparostanonc oktatását komoly veszedelem fenyegette Timișoarán

Timișoara városa nem akart gondoskodni a tanoncsiskolák fenntartásáról

A belügyminiszter a timișoara-i tanoncsiskolák fenntartására egymillió lejt vétetett föl a városi költségvetésbe. Timișoara városa ugyanis a költségvetésben

nem gondoskodott az ipari tanoncsiskolákról, sőt arra való hivatkozással, hogy ezek fenntartása a munkügyi miniszterium kötelessége, ezeknek az iskoláknak április elsejével való bezárását határozta el.

Ennek a határozatnak keresztülvitele felette káros lett volna, mert 2.200 iparosinas oktatása megszakadt volna. Ezek egy évi munkájuk eredményét elvesztették volna és segédgé való felszabadításuk is késleltetve szorult volna.

Dicséretére válik az inasiskolák tanszabványának, hogy a tanítást nem szüntették be, noha ezért április elsejétől kezdve semmiféle díjazást nem kaptak. A tanszabvány, amely ezzel az eljárásával

az inasok egy esztendőjét megmentette

a városi határozatot a revíziós bizottságnál is megtámadta. A revíziós bizottság tárgyalására már nem lesz szükség, mert közben a belügyminiszter — aki meggyőződött róla, hogy ilyen jelentékeny város nem lehet inasiskola nélkül — egymillió lejt irt be a város új költségvetésébe az inasiskolák fenntartására. Ez az egymillió ugyan nem elegendő, mert másfélmillióra volna szükség a költségvetési év végéig, azonban remélik, hogy sikerülni fog az úgy megfelelő rendezése

A munkakamarák új kerületi beosztása

A minisztertanács legutóbb a munkügyi miniszter javaslatára az ország területén működő 15 munkakamara kerületi beosztását a következőképpen állapította meg:

Arad-i munkakamara: Arad, Hunedoara, Alba, Târnava-Mica megyék.

Brăila-i munkakamara: Brăila, R.-Sărat, Putna, Ialomița megyék.

Brasov-i munkakamara: Brasov, Trei-Scaune, Făgăras, Odorhei, Târnava-Mare megyék.

Bucuresti-i munkakamara: Bucuresti, Vlasca, Teleorman megyék.

Cernăuți-i munkakamara: Cernăuți, Storojinet, Rădăuți, Suceava, Dorohoi, Hotin, C.-Lung megyék.

Chisinau-i munkakamara: Chisinau, Orhei, Soroca, Tighina.

Constanta-i munkakamara: Constanta, Durostor, Caliacra, Tulcea.

Craiova-i munkakamara: Craiova, Gorj, Vâlcea, Romanati, Olt, Sibiu, Arges megyék.

Galat-i munkakamara: Galati, Tutova, Ismail, Cahul, Cetatea-Albă megyék.

Iasi-i munkakamara: Iasi, Vaslui, Fălciu, Botosani, Bălți megyék.

Oradea-i munkakamara: Bihor, Sălaj, Satu-Mare megyék.

Ploesti-i munkakamara: Prahova, Dâmbovită, Muscel, Buzău megyék.

Timisoara-i munkakamara: Timis-Torontal, Cășas, Severin, Mehedinți-i megyék.

LÁBBELIKESZITŐK HELYZETE.

— Maga is részt vesz a lábbelikészítők kongresszusán, majestram?

— Nem.

— Miért?

— Nem volt lábbelim, amiben elmehettem volna.

Tilos a jegybank tisztviselőinek kölcsönöket felvenniük...

A „Prezentul” írja:

A jegybank kormányzója fontos reformot javasolt meg. Elrendelte, hogy a jegybank összes tisztviselői jelentsek be adósságaikat. A jegybank kifizeti tartozásaikat s az erre a célra folyóított összeget hosszú időn át kis kamattal az adós tisztviselő fizetéséből levonja. A jövőben nincs megengedve kölcsönök felvétele, aki ezt megszegi, annak nyomban felmondanak. Igen valószínű, hogy az intézkedést az összes állami tisztviselőkre kiterjesztik. A köztisztviselők másnak fognak helyet engedni a bankokban s ez új erőt ad majd a hitelélet fel-támasztásának.

ASSZONYI INTELMEK.

Ugy mutasd azt, ami van, hogy ne lássák azt, ami nincs.

A lejtőn nem lehet megállni, csak megélni.

Ne kutasd ki a férjed zsebeit, mert esetleg nem találsz semmit, ami a menetségedre szolgál.

A házasságban vagy a férjed török meg, vagy a házasságot.

Megalakult a románia-i Tungram-gyár

Bucurestiben az elmúlt hétem megalakult a „Fabrica Românească de Becuri Tungram S. A. R.” Részvénytőkéje 5 millió lei, amely egyszerű igazgatósági határozattal 10 millió leire emelhető. Az 5 millió lej részvénytőkét a következőképpen jegyezték le: Ing. Sigmund Dachler 500.00, Constantin Dragomireanu 1 millió, Alex. Machedon 500.000, Alex. Porumbaru 1 millió, George Galleriu 500.000, Roland Bauer 1 millió, Nicolae Constantinescu 500 ezer lejt jegyezték. Az első igazgatóság tagjai: Dimitrie Alex. Ghica, Ing. Sig. Dachler, Ing. Alex. Porumbaru, Constantin Dragomireanu, Roland Bauer és N. Constantinescu.

A vállalat izzólámpák, izzólámpaalkatrészek, rádiólámpák, rádiókészülékek, világító testek, erdőt-viteli berendezések és általában elektrotechnikai cikkek gyártásával és forgalomba hozatalával foglalkozik.

Muth oradea-i munkakamarai elnök:

Az ipartestületek volt vagyona továbbra is az iparosságé marad

Beiktatták az oradea-i munkakamara vezetőségét. Fejlesztetni kívánják az oradea-i iparos agglomerációt.

Május 24-én Oradea-ra érkezik Nistor munkaügyi miniszter

Az oradea-i munkakamara ideiglenes bizottságának elnöke Muth Gyula, valamint tagjai: Matei Moga, Balogh Ioan, Tóth Zsigmond, Chiş Péter, Pop Alexandru, Pop Ioan, Hentiu, Clonda és Kesztenbaum Márkus letették a hivatalos esküt a törvényszéki főelnököt helyettesítő dr. Alliquander Kálmán törvényszéki szekcielnök kezéhez, dr. Nestor József vezetőügyész jelenlétében.

Az eskütétel után a bizottság tagjai a prefektúra mentek. Bancia prefektus azonban közigazgatási értekezleten volt elfoglalva, úgy hogy a munkakamarai bizottság beiktatására megjelent iparosok nem várhatták meg a beiktatást.

A beiktatásra ugyanis az ipartestület volt vezetői teljes számban megjelentek.

Egy óra előtt néhány perccel fogadta Bancia prefektus a munkakamarai bizottság tagjait. Muth Gyula elnök szép beszédben köszöntötte meg Bancia prefektusnak az oradea-i munkakamara megszerzése érdekében kifejtett munkáját.

— Harmonikusan akarunk együtt működni a kamara keretén belül a lojális és jószándéku kisebbségekkel — mondotta.

Az üdvözlésre Bancia prefektus válaszolt:

— Lehet, hogy lesznek ellentétek, de én jobban szeretném, ha megtalálnák a harmóniát. Jobb görbe egyezség, mint egy igazságos ítélet. Egy várat kell fokként meghódítani. Bennem mindig igazi támogatójukra fognak találni.

Chis Péter, a munkásszekció elnöke mondott még néhány köszönő szót, majd a beiktatás véget ért.

A bizottság tagjai üdvözlő táviratot küldtek Nistor munkaügyi miniszternek és Stavrî Cunesco miniszteriumi vezértitkárnak.

A kamara vezetőségének tagjai Givulescu főtitkárral együtt Clujra utaztak, hogy az ottani munkakamara szervezetét tanulmányozzák. A kamara vezetősége küldöttségileg keresi fel Mosoiu Tib-

riut, kinek köszönetet mondanak a kinevezésért.

Nistor munkaügyi miniszter egyébként e hó 24-én érkezik Oradeára.

Munkatársunk felkereste Muth Gyulát, a munkakamara elnökét. Muth Gyula a tanonciskola igazgatói szobájában fogad.

— Én nem kértem ezt a kinevezést, de igyekezni fogok megfelelni a rám háruló feladatoknak — mondja. Rengeteg a munka, a tennivaló. Az ipartestületek megszüntetése óta egyetlen tanonc sem szabadulhatott fel, egyetlen iparigazolványt nem adtak ki. Mi pedig teljesen új alapon kezdjük meg tevékenységünket. Új tisztviselőket — akik még ki sincsenek nevezve — kell bevezetnünk. A törvény két hónapot ír elő, amelyen belül a munkakamarai választást meg kell ejteni. Ebből már két hét eltelt.

— Amit ebben a pillanatban mondhatok, mindössze ennyi: az ipartestületi vagyon az iparosoké marad. Az iparosszekció vagyonát fogja képezni, kü-

lön költségvetés alapján fog működni, abba sem a munkás, sem a tisztviselő szekciónak semmiféle beleszólása nem lesz. Óriási vagyonról van szó, hiszen — hogy Satu-mare és Salaj megyét ne is említsem — Bihormegyében Oradean, Salontán, Beiuson, Tincán, Diosigon, Aleşden, Marghitán, Săcueniben vannak ipartestületek. Én ezekkel a vagyonokkal hűségesen akarok sáfárkodni, az iparosok intézményeit fejleszteni akarom. Jól tudom, az új ipartörvény mennyi kritikát váltott ki az ipartestületek megszüntetése miatt. Nos, én azt akarom, hogy

minden iparos tanuként fűjön mellém és bizonyítsa azt, hogy az ipartestületek vagyona az övék maradt és a munkakamara fejlesztette, gyarapította azt.

Ki akarjuk bővíteni az ipartestület menházát, modernizálni akarjuk. Ha ezt a célt nem tudnánk elérni — 24 óráig sem maradok a kamara élén.

— Ha az ipartestület irodahelyiségeit vesszük igénybe — folytatta Muth elnök — a kamara céljaira, akkor bért fogunk fizetni az iparos szekciónak.

Egyelőre azonban a munkakamara fiókjának van helyisége a Rimanóczy-uccában, amit még nem mondottunk fel.

A beszélgetés végére érkezett meg Moga, az iparosszekció elnöke, aki hasonló értelemben nyilatkozott.

— Legfőbb célunk, hogy megtaláljuk a harmóniát a kisebbségi iparosokkal. Mi baráti jobbot nyújtottunk a kisebbségi iparosoknak és remélem, hogy sikerülni fog elérni azt, hogy a választáson közös listával indulhatunk.

Fokozódik a hazai gyáripár konjunktúrája

Mint ismeretes, az árubehozatal nehézségei olyan konjunktúrát biztosítanak a romániai ipar számára, amilyenre a legoptimistább remények sem jogosították fel a gazdasági válság elején a gazdasági életet. Gombamódra szaporodnak az új kisebb-nagyobb ipartelepek, a meglévők pedig bővülnek és ami a legörvendetesebb: érdemesnek tartják modernebb gyártási eljárásokra berendezkedni s ezzel még versenyképesebbé tenni a hazai termelést. A gyárak bővítését kétségtelenül nagyban előmozdítja az is, hogy sok az országban befagyott idegen tőke, amely gyümölcsözőt keres és minthogy az értékpapír-piac erre nálunk nem alkalmas, csak

ipari vállalatokban találhatja meg ez a tőke a megfelelő gyümölcsözőtetést.

A kereskedelmi minisztérium az utóbbi hetekben az alább felsorolt gyári beruházásokat engedélyezte, a kontingentáló bizottság pedig az alábbi gépek és gyári berendezések behozatalára adott engedélyt:

„Dac” r. t. Sătmăr: petroleum-lámpák, elektromos cikkek és fém-gombok gyártásához szükséges gépek behozatalára nyert engedélyt Németországból 2,640.000 lei értékben.

Unió vagongyár Sătmăr jelenlegi gyári berendezésének felújítására másfélmillió értékű gépet hoz be ugyancsak Németországból.

Kugler et. Comp. cementgyár Braşov 17 millió lei értékben cementgyári gépeket Németországból.

Fleming olajgyár Galaţi olajnak szilárdítására szolgáló gépi berendezés Németországból 1,950.000 lei értékben.

„Glucosa Românească” Bucureşti, amidon, dextrin és glucosa gyártására szolgáló gépek 4,917.780 lei értékben.

Zernesti papírgyár Braşov, cellulóz gyártására szolgáló gépekre 2,700.000 lei értékben Csehszlovákiából.

Timişoara-i városi villamos művek, villamos gépeket Svájcban 2,469.060 lei értékben.

Letea papírgyár 3 Erkenstor behozatalára Németországból 1,082.800 lei értékben.

Phönix-gyár Bucureşti, oxigén és hidrogén előállításra szolgáló berendezés Németországból 2 millió 650.000 lei értékben.

Textil-gyár Lugoj 19.670 orsó fonógép gyapot fonál készítésére, 30 millió értékben Németországból.

„Placurn” lemezgyártó gépek Németországból 3,670.000 lei értékben.

A Modernita bucureşti-i gyár len és kenderfonó gépek Németországból 15 millió lei értékben.

Soc. de Explosivi trinitron gyártására szolgáló gépi berendezés Németországból 3,645.575 lei értékben.

Hermes elektrolitikai gyár olajgyártásra szolgáló gépek Németországból 2,320.000 lei.

Telega textil-gépek Németországból 1,750.000 lei értékben.

Moara şi Teatorie Lugoj: apretura-berendezés 2,373.000 lei Németországból.

E. Thaut et Co. Sibiu szövőgépek 1,400.000 lei Németországból.

Fr. Goldenberg Bucureşti fémfalcső gyártására szolgáló gépek 1,300.000 lei értékben Németországból.

Állandó rovat:

Kétségbeejtő állapotok a baia-mare-i betegsegélyzőnél

Hogyan kezel 8000 családot három orvos?

A bányavárosi betegsegélyzőnél uralkodó állapotokkal foglalkozni kell annak a csaknem 8000 tagnak az érdekében, akitől a betegsegélyző havonta 1 millió 300 ezer leit vesz be tagdíj címén.

Az országos intézménynek a baia-mare-i fiók a legrentábilisabb üzlete és ennek ellenére talán az egész országban itt éri a legtöbb sérelem a tagokat.

A legjobban még mindig a kórházkérdés fáj. Mint ismeretes, három évvel ezelőtt határozták el az új munkáskórház felépítését. A mai kórház elképzelhetetlenül kicsi és gyakran megtörténik, hogy az orvosok súlyos betegeket küldenek el azzal, hogy a kórházban nincs hely.

A költségvetésben a kórházépítés céljaira négy millió leit irányoztak elő. Már a házhely is ki van jelölve, de minden hiába. A régi, egészségtelen kórház, akármennyire is szükség volna az újra, marad és hiába minden intervenció, hiába minden kérvény, nincs eredmény.

A nagyszabású hivatal a bányavárosban mindössze egy hat szobás lakásban húzódik meg.

Ebben a hat szobában van összeszúfolva az adminisztrációs iroda, a rendelő, a várószoba, a gyógyszerár és a fogászati laboratórium. Az egyszobás rendelőben legtöbbször két orvos is rendel. A várószobában egymás hegyén-hátán nyüzsögnek a betegek és nem egyszer elfordul, hogy egyszerre jut be a férfi és női beteg. Amíg a nőt megvizsgálják, addig a férfinak a fal felé kell fordulni. Még szeren-

cse, hogy egy-egy betegre aligha jut több idő másfél percnél.

A 8000 családnak összesen 3 orvos van. Az idén felvették a költségvetésbe egy kinevezendő orv- és gége specialista és egy baltiai orvos fizetését, de a kinevezése még mindig nem történt meg.

A főorvos-helyettes is állandóan Fernezeiuon tartózkodik és csak kétszer hetenként jön be a bányavárosba.

Az egyéni sérelmek száma leírhatatlan.

Nyolcezer családból mindössze 20 embert küldtek el klimatikus fürdőbe és négy turnusban 200 embert Dăneştibe.

Igaz, hogy ott van Baia-mare-n a Fokhagymás fürdő, amely úgy, ahogy helyettesíti a gyógyfürdőket. Eddig minden tagnak, ha igényelte, adtak 5—10 fokhagymási fürdőjegyet 15 leies egységárban. Erre a célra két esztendővel ezelőtt évi 30 ezer leit szavaztak meg. Tavaly ez az összeg csak 25 ezer lei volt, míg az idén csak 10 ezer lei. Ilyenformán csupán 700 jegyet osztottak ki az idén. Mos Mureşan Iuliu, a fürdő tulajdonosa bejelentette, hogy ilyen kevés jegy használata mellett nem hajlandó 15 leies egységárban adni a fürdőjegyet.

A betegsegélyző alkuszik a fürdőssel.

Közben elmúlik a nyár és a betegek nem fürdhetnek.

Jogesetek a kisipar köréből

Hová kell benyújtani az adófelülvizsgálati kérelmeket.

Az adófelelbezési bizottságok határozataival szemben az adózó jogosult felülvizsgálati kérelemmel élni az egyenes adótörvény 85. szakaszában foglalt okok alapján. A felülvizsgálati kérelmeket 100 ezer lei erejéig a törvényszék, ezen az összegben felül pedig az illető kerületi tábla hivatott elbírálni.

A felülvizsgálati kérelmet az adózók eddig az illetékes pénzügyigazgatóság felelbezési bizottságához nyújtották be. Tekintettel azonban arra, hogy az egyes bíróságok véleménye különbözött abban a kérdésben, hogy a felülvizsgálati kérelem helyesen lett-e ilyen módon benyújtva, a bíróságok különböző határozatokat hoztak. E határozatok egyrésze azt az álláspontot foglalta el, hogy a felülvizsgálati kérelem az illetékes pénzügyigazgatóságnál nyújtandó be ugyan, de emellett külön kérvényt kell benyújtani az illetékes bírósághoz is, amelyben rá kell mutatni arra, hogy az ügyben felülvizsgálati kérelem lett beadva és kérni kell az iratok áttételét. Ugyanakkor le kell tenni a felülvizsgálati kérelmet az illetékes bíróságnál is. Más felülvizsgálati bíróságok álláspontja viszont az volt, hogy elég ha maga a kérelem be lesz nyújtva a pénzügyigazgatóság illetékes felelbezési bizottságához, ez köteles azt hivatalból az illetékes bírói hatóság elé terjeszteni.

Viforeanu, a Legfőbb Semmitőszék főügyésze kérte a kérdés egységes rendezését és ennek alapján a Semmitőszék bírái összületést tartottak és a kérdésben döntő határozatot hoztak. Elvként kimondták, hogy a felülvizsgálati kérelmet az illetékes pénzügyi felelbezési bizottsághoz kell beadni, a kérelmet az egyenes adótörvény 85. szakaszában foglalt rendelkezések szerint kell megszerkeszteni és kérni kell benne a kérelemnek az illetékes bírói hatóság elé terjesztését. A kérelem alapján a pénzügyi hatóság köteles azt az összegnek megfelelő bírói felülvizsgálati hatósághoz, törvényszékhez, vagy táblához hivatalból felterjeszteni. A semmitőszéki határozat végkép eldöntötte a felülvizsgálati kérelmek beterjesztésének kérdését annál is inkább, mert a fenti döntés az összes pénzügyi és bírói hatóságokra kötelező erővel bír.

Kinek utalandó ki a temetési segély?

A társadalombiztosító pénztár igazgatóságának körrendelete.

A biztosítási törvény értelmében a temetkezési segély elhalálozás esetén, kiutalandó:

1. Az elhunyt feleségének.
2. Illetve a nő elhalálozása esetén férjének.
3. Ezek hiányában az egyetemen lakóknak.
4. Ezek hiányában a szülőknek.
5. Végül az oldalági rokonoknak.

Ha idegen fizeti, illetve előlegezi a temetkezési költségeket, a segélyösszeg csakis szabályszerű igazoló iratok alapján utalható ki, amelyekből kitűnik a költség előlegezése. Ez azonban csak a törvény által engedélyezett összeg mértékéig eszközölhető.

A jövőben tehát a munkásbiztosító pénztár szigorúan ellenőrzi, ki viselte a temetési költségeket az elhunyt biztosított tag után, annak érdekében, hogy a segélyösszeget tényleg az kapja kézhez, aki a temetési költségeket viselte. Ezek a temetési költségek tehát általában a fentebb 1—5 pont alatt felsoroltakat illetik, ha azonban a temetkezést más eszközli, úgy ő kapja meg a temetkezési segély címén járó összeget. Ehhez azonban szükséges, hogy a szükséges igazoló iratokat beszerezze, hogy a segélyösszeg kiutalásának ne legyen akadálya.

Csak vámörleszt végző parasztmalmok mentesek a forgalmi adó fizetése alól.

Stefan Sigismund malomtulajdonost a pénzügyminisztérium hatalmas összegre bírságolta meg, mert az ellenőrző közegek megállapították, hogy a malomban nemcsak vámörleszt végeztek, hanem a tulajdonos egy ízben 1050 leit kapott, amiért egyik egyházközség gabonáját megőrölte. A pénzügyi közegek ennél fogva megállapították, hogy miután a malom nem csak vámörleszt végez, kiesik a forgalmi adótörvény mentessége alól és jelentésük alapján a tulajdonost megbírságolták.

Nem az ipar az árdráglító!

A mezőgazdasági termékek áremelkedése arányában drágult az élet az utóbbi másfél év alatt

A pénzügyi és külkereskedelmi politika idézte elő az általános áremelkedést.

Az iparellenese demagógia — amint ismeretes — a belföldi ipart és kereskedelmet vádolja az árák állandó emelkedéséért, noha köztudomású, hogy az árák emelkedését túlnyomó részben a kormány adó és külkereskedelmi politikája idézte elő. A legképtelenebb adatok kerültek forgalomba az árák emelkedéseinek arányairól is, amelyeket természetesen úgy a statisztikai hivatal, mint a Konjunkturakutató Intézet hivatalos statisztikái cáfolnak, kimutatva az árák tényleges emelkedési arányát. Ezekből az adatokból megállapítható, hogy

nem a belföldi ipar termel drágábban, hanem csak a nyersanyag beszerzési költségeinek drágulását, valamint az újabb közterheket hárították át részben a fogyasztókra.

A hivatalos statisztikák szerint, az árák az 1934. év elején voltak a legalacsonyabbak a stabilizáció óta, amikor még a lei zürichi magánforgalmi árfolyama is alig néhány százalékkal volt alatta a stabilizációs árfolyamnak, amely csökkenés azonban a belföldi piacon az árákban akkor még alig éreztette hatását. 1934. év eleje óta a lei a zürichi magánforgalomban állandóan lemorzsolódott és ennek megfelelően nemcsak az importcikkek, főleg importált nyersanyagok beszerzési költségei mutatnak állandó emelkedést, hanem emelkedtek a belföldi mezőgazdasági termékek és belföldi nyersanyagok árai is.

Milyen mértékben drágult a megélhetés.

A statisztikai hivatal hivatalos indexe szerint, a belföldi gabonárák ez év március végén 32 százalékkal voltak magasabbak, mint az 1934. év elején, a belföldi élőállat és állati termékek árai is 22,7 százalékkal drágultak ugyanezen idő alatt.

noha ezeket a termékeket semmiféle újabb adó, vagy illeték nem sújtotta, vagyis ezeknek áremelkedését nem befolyásolta a hivatalos pénzügyi politika.

Az egy évvel ezelőtt bevezetett 44 százalékos, majd 38 százalékos importprémium, illetve va-

lutaprémium fokozatosan 30—40 százalékkal drágította meg leiben a külföldi nyersanyagok árait,

nem is szólva a nyersanyagáraknak árdrágulásáról. Ugyanezen idő alatt léptek életbe az új kontingentálási illetékek, behozatali illetékek és más újabb adóterhek, majd az utóbbi hónapokban az egyes cikkekre kivetett új fogyasztási adók és közvetett adóemelések. Ez utóbbiak következménye az az általános árdrágulás, ami az utóbbi hetekben tapasztalható volt.

A hivatalos statisztikák szerint, a nagykereskedelmi árák az utóbbi másfél év alatt 29,6 százalékkal drágultak, tehát a drágulás alatta van a mezőgazdasági termékek áremelkedési arányának. Az általános megélhetés, illetve

a közszükségleti cikkek árai az utóbbi másfél év alatt 33,9 százalékkal drágultak, vagyis az áremelkedés alig magasabb, mint a gabonárák emelkedési aránya.

Egyedül az élelmiszerárak, ez is csak a vidéki kiskereskedelemben, 37 százalékkal magasabbak, mint másfél évvel ezelőtt. Ugyanakkor azonban Bucarestben az összes áruk kiskereskedelmi árai 16,6 százalékkal magasabbak, mint másfél évvel ezelőtt, bizonyosságul annak, hogy a vidéki kereskedők és iparosok adóterhei nem arányosak a bucuresti kereskedelmi és iparvállalatok adóterhelével.

Bucurestiben kisebb mértékben drágult a megélhetés.

Az „Argus” által készített index szerint, a 1916. év eleji bucurestii árakat véve alapul, az index szám március 31-én 3514 volt, míg 1935. január elején 2999, vagyis az indexszámok 515-tel, illetőleg az árák 16,6 százalékkal drágultak az 1934. év végi óta.

REMES EMBER.

Recege megönsül. Pár héttel az esküvő után feleségétől azt kérde a barátai:

- Hogy vagy megelégedve a férjeddél?
- Remes ember — legyint megvetően a fiatal asszony. Már nagyon megbántam, hogy hozzá mentem.
- Miért? — kérde a barátai.
- Képzéjétek, ez az ember már házasságunk második napján fel volt szarvazva!

VERLIEBT.

- Wo treffen wir uns morgen, Schatz?
- Das ist mir ganz egal!
- Mir ist es auch gleich aber wann?
- Wann du willst, Lieblich!
- Also gut, es bleibt dabei! Sei aber bestimmt pünktlich!

MORICKA DICSEKSZIK.

- Két kisgyerek hajba kap az uccán.
- Te csak hallgass, hiszen neked még papád sincs!
- Felcsattan erre a másik:
- Micsoda, hogy neked még papád sincs? Vedd tudomásul, hogy több van, mint neked!

Hajmosó
és hajszárító
készülékek
és más
fodrászati
cikkek
olcsón, szakszerűen
Kőszeghy Sándor Fia
Arad,
Bul. Reg. Ferdinand 63 - 65.
volt Dengli-ház.

Az érdekelt malomiparos a jegyzőkönyv jóváhagyása alapján kiszabott bírság ellen felelbezéssel élt a törvényszékhez és kérte a bírságolási jegyzőkönyv hatályon kívül helyezését. Felelbezésében előadta, hogy 50 lóerős géppel dolgozik és három malomkövel történik az őrlés, így a forgalmi adótörvény kedvezményei reá is vonatkoznak tekintettel arra, hogy vámörleszt végez.

A targu-mureş-i tábla helybenhagyta a pénzbüntetést és határozatában kimondotta, hogy csakis azok a malmok mentesek a forgalmi adó fizetése alól, amelyek kizárólag vámörleszt végeznek. Az a körülmény, hogy a malomtulajdonos bármilyen indokból, ha csak egy ízben is pénzzolgáltatást fogadott el az őrlésért a törvényes kedvezmény elvesztését vonja maga után.

Közl: KELE SANDOR dr., Arad.

Convocare

Sindicatul Industrişilor Modişti din Arad va ţine la 2 Iunie 1936, orele 9 seara

adunare generală ordinară

În Căminul Industrişilor din Arad, la care cu onoare invităm membrii. Intrucât membrii nu se vor întruni în număr suficient pentru a aduce hotărâri valabile, adunarea generală se va ţine la 9 Iunie 1936, la aceeaşi oră şi cu ordinea de zi identică, când se va hotărâ fără considerare la numărul celor prezenţi.

Preşedinţia.

ORDINEA DE ZI:

1. Constituirea biroului.
2. Raport de cassa.
3. Raportul cenzorilor şi acordarea descărcării.
4. Aprobare bugetului.
5. Alegeri.
6. Propunerii.

Mehivă

Az Aradi Nőikalkácsszító Iparosok Szindikátusa 1936 évi június hó 2-án, este 9 órakor

rendes évi közgyűlést

tart, amelyre a tagokat esetenként tisztelettel meghívja. Amennyiben a tagok nem jelennek meg határozatképes számban, úgy a közgyűlés 1936 évi június hó 9-én tartatik meg ugyanazon órában és azonos nappal, amikor is a megjelent tagok számára való tekintet nélkül fog határozni.

Elnökség.

NAPIREND:

1. Elnöki megnyitó.
2. Pénztárjelentés.
3. Ellenőrök jelentése és a felmentvény iránti határozathozatal.
4. Költségvetés megállapítása.
5. Választások.
6. Indítványok.

Szövöszekeik egyrészt üzemen kívül helyezik a hazai posztógyárak

A posztógyárak ismeretes új forgalmi adójáról már több alkalommal volt szó és jelentettük, hogy ezt az új adót a gyáraknál felállított pénzügyi közegek ellenőrzik. Ez az ellenőrzés rengeteg kellemetlenséget okoz és zavarja a gyárak nyugodt munkamenetét, miért is felmerült az a gondolat, hogy a gyárak egy összegben váltsák meg ezt az adót. A költségvetés ezen a címen 160 millió lett volna, amely összeget a posztógyárak hajlandók is megfizetni, de a pénzügyi kormánynak az a további követelése, hogy a gyárak az egyes gyárakra eső részleteket illetőleg egymásért kölcsönös kezességet vállaljanak.

A posztógyárak a miniszternek ezt a kívánságát nem fogadták el és most arról tárgyalnak, hogy területi beosztásokat csináljanak és az egyes kerületeken belül lévő gyárak az általuk fizetendő forgalmi adóátalányért vállalják is a kölcsönös kezességet. Ebben az értelemben folynak a tanácskozások és minden valószínűség szerint kialakul a posztógyárak regát-i, bucovina-i, ardeal-i és basarabia-i, külön-külön körzete. A gyárak egyébként szindikátusba tömörültek, amely egyesüléseknek az a céljuk, hogy egymással üzemen is ellenőrizhessék a forgalmi adóban való részvétel kötelező arányát. A helyzet ugyanis az, hogy az egy összegben fizetett átalányadót az egyes gyárak szövöszekeik száma szerint vállalják és a szindikátusnak az lenne a kötelessége, hogy egyes gyárak által üzemen tartott szövöszekeket mindenkor ellenőrizze és az üzemen kívül helyezett szövöszekeket pedig hivatalosan zárolja. Mivel szövöszekeként fizetnek ezt az adót, a legtöbb nagy gyár úgy döntött, hogy

szövöszekeiknek egy részét üzemen kívül helyezi. Így többek között a Scherg-gyár a jelenlegi 230 szövöszekeiből csak százhatvanat tartana üzemen, míg a Gyapjuipar például 100 szövöszekeket helyezne üzemen kívül.

A most megalakult posztógyári szindikátus ügyeit a 3 legnagyobb romániai gyár: Buhuş, Scherg és a timişoara-i Gyapjuipar közösen vezetik.

Egységesítik az ország kereskedelmi törvénykezését és nemzetközi szellemben módosítják a váltótörvényt

A gazdasági kisanant-bizottság román delegátusának nyilatkozata.

Pop Valer igazságügyminiszter a sajtó képviselői előtt oly értelmű kijelentést tett, amely szerint a kormány komolyan foglalkozik az ország különböző területein érvényben lévő és egymással nem egy esetben ellentétben álló kereskedelmi törvénykönyvek egységesítésének tervével. Ez az országos törvényegyesítés minden valószínűség szerint egy nemzetközi elv figyelembevételével történik meg, amennyiben összhangba hozzák valamennyi európai, különösen azonban a kisanant-államok kereskedelmi törvénykezéseit. Az alábbiakban S. Fintescu bucureşti-i egyetemi tanárnak, a gazdasági kisanant-bizottság román tagjának erre vonatkozóan a „Balkan Press” sajtóügynökség számára tett érdekes nyilatkozatát közöljük.

— 1933-ban ült össze Genfben először egy nemzetközi bizottság, amelynek feladata volt egységesíteni valamennyi európai állam váltótörvényeit. Az értekezlet munkájára nemzetközi egyezményt tett pontot, amely a különböző államokban alkalmazandó egységes törvénytervezet szövegét tartalmazza, úgy szólván néhány vitás kérdésre vonatkozó záradékot.

Bár az 1934-es román váltótörvény, amely az ország egész területére egységesítette a váltójogot, figyelembe vette a genfi egyezményt, mégsem sikerült váltótörvényünknek a többi európai államok hasonló törvényeivel teljes összhangba hozni.

A váltótörvény egységesítése különösen a kisanant államokat foglalkoztatja. A kisanantnak mindegyik tagállama megegyezett a közgazdasági bizottság ülésén, hogy

a Genfben megszerkesztett törvénytervezetet Romániában, Jugoszláviában és Csehszlovákiában egyaránt bevezetik.

Mint a román kormány jogi szakkiküldöttjének alkalmam volt erről a kérdéssel a legapróbb részletekig menő tárgyalásokat folytatni Prágában és Belgrádban a cseh és jugoszláv megbízottakkal. Sikerült megegyeznünk és most a három kormányon a sor, hogy

kinevezze azokat a szakértőket, akik a három állam számára az új váltótörvény közös szövegét elkészítik.

— Eltekintve attól, vajjon az 1933-as genfi egyezmény nemzetközi törvénytervezetet alkalmazzuk, vagy pedig a kisanant-bizottság tervezetéhez ragaszkodunk,

az 1934-es román váltótörvény mindkét esetben megtehető módosulás alá kerül.

Arra a kérdésre, vajjon a váltótörvény egységesítése nem volna-e kiterjeszthető a kereskedelmi törvények egyéb ágaira is, a román kormány jogtanácsosa a következőképpen válaszolt:

— A kisanant jogi szakértőinek 1934-ben Prágában tartott értekezletén már foglalkoztunk ezzel a kérdéssel. Arra a meggyőződésre jutottunk, hogy Romániában és Csehszlovákiában a kereskedelmi törvény egységesítési törekvései egy és ugyanabban az irányban haladnak. Kis jóindulattal Jugoszláviával is meg lehetne egyezni. Jövőre egységes kereskedelmi törvénykönyvünk megalkotásánál tekintettel kell lennünk a törvényeink, ugyancsak a többi kisanant államok kereskedelmi törvényeinek összhangbáhozatalára.

Oszlassuk el az új repülőbélyegtörvény körül támadt zavarokat

Az új törvény hatályon kívül helyezte a régivel így számlák csak az ezrelékes repülőbélyeg-illeték szerint bélyegzendők

A Monitorul Oficial 77. számában közzétett és 1936. évi április hó 1-én hatállyal érvénybe léptetett, a nemzeti repülés fejlesztését célzó törvény új repülőbélyeg alkalmazását tette kötelezővé. Ennek a törvénynek 7. pontja az ügyiratok és jogügyletek bélyegzésére nézve rendelkezik a törvényhez fűzött táblázat 7. fejezetének részletezése szerint. Ennek a törvényszakasznak a napi életben való alkalmazása bizonyos nézeteltérésekre vezetett a kereskedelmi és

ipari életben oly fontos szerepet játszó számla-felülbélyegzés tekintetében is zűrzavaros állapotot teremtett.

Mivel ezidőszáig még nincs végrehajtási utasítás, mely eloszlátná a felmerült kételyeket, egyesek egészen önkényesen magyarázzák saját javukra a törvényt, mások pedig megszigorított formában, a régi és az új törvény kapcsolatáhozásával tartják helyesnek a repülőbélyeg alkalmazását.

Mínt hogy a fentemlített számlák kereskedelmi és ipari életüknek mindennapi jelenségei, ezeknek a számláknak a büntető rendelkezéseket is tartalmazó új törvény előírásai szerint való felülbélyegzése olyan fontos tényezővé nőtt, hogy a felmerült kérdések tisztázása még a végrehajtási utasítás megjelene előtt szükséges és halaszthatatlanná vált. Itt elsősorban annak a megállapítása fontos, hogy az új törvény csak módosította és kiegészítette a régi törvényt, vagy pedig a régi törvények hatályon kívül való helyezésével teljesen új alapokra fektette a repülőbélyeg alkalmazását.

A kérdésre a törvény 21. pontjában kapjuk meg a választ. Ez a szakasz kimondja, hogy más törvényeknek és rendelkezéseknek bármilyen, a jelen törvénnyel ellentétes intézkedéseit hatályon kívül helyezi. A törvény szövege szerint a következőket mondja: „A repülés nemzeti alapjának 1932. évi törvényét a jelen törvénynek a

Monitorul Oficialban történt közlési dátumával egyidejűleg megszüntetik.”

Igy tehát semmi kétség sem maradhat aziránt, hogy az eddig érvényben volt törvényes rendelkezések hatályukat veszítették és csak az új törvény rendelkezései lehetnek irányadók.

Lássuk tehát, hogy mit tartalmaz az ügyiratok, különösen pedig az oly fontos szerepet játszó számlák felülbélyegzésére vonatkozó 7. szakasz.

A 1. pont a közhatalóságokhoz benyújtandó kérésekre 1 leles repülőbélyeg alkalmazását meg. A 2. pont az ügyiratokra és jogügyletekre nézve határozott formában rendeli el, hogy a bélyegtörvény 4—15. terjedő szakaszaiban felsorolt ügyiratok és jogügyletek — melyek kötött (fix) okmánybélyeg alá esnek — 2 leles segélybélyeggel látandók el. A törvény 3. pontja a következőképpen rendelkezik: a százalékos kincstári illetékeknek alávetett és a fenti 4—15 szakaszok által felsorolt jogügyletek érték szerint egyezrelékes repülőbélyeg-illeték alá esnek és ezt az illetéket az előző bekezdésben említett kötött illeték mellőzésével szabják ki, egy lelnél kisebb azonban nem lehet.

Végül a következő bekezdés arra nézve foglal magában intézkedést, hogy milyen kivételek vannak az általános szabály alól, oly értelemben, hogy az említett ügyiratok és jogügyletek után csak két leles kötött (fix) illeték alkalmazandó. Kivételek között a törvény nem említi meg a számlákat.

A fentiekből tehát megállapítható, hogy a számlák — mivel nem kötött, hanem kétezrelékes, tehát a százalékos kincstári illeték alá esnek — csupán az ezrelékes repülőbélyeg-illeték szerint bélyegzendők és ezenkívül nem lehet kötelezővé tenni a már hatályát veszített régi törvény által előírt két leles kötött repülőbélyeg alkalmazását is.

Perek lavinája indul meg az ipartestületek vagyonának átvétele miatt

A kisiparosok országos szövetsége annak megállapítását kéri, hogy alkotmányellenes az ipartörvény eme intézkedése, mert sérti a magántulajdon elvét.

Az ipartestületek vagyonának a munkakamarák részéről való átvétele körül újabb, rendkívül érdekes események következtek be. Az új ipartörvény értelmében tudvalevőleg az ipartestületek megszűntek, vagyonukat pedig a munkakamarák vették át, amelyek azt ugyancsak a törvény rendelkezései szerint csak iparos-célokra használhatják fel.

Az iparosság egy részében az a vélemény alakult ki, hogy a törvénynek az ipartestületek vagyonának átadására vonatkozó része alkotmányellenes, mert ellenkezik a magántulajdon elvével, amelynek szentségét az alkotmány biztosítja. Erre az álláspontra helyezkedett a kisiparosok országos szövetsége is, amely Samoil Alexandru elnöklété alatt működik.

Az említett szövetség, most utasította összes fiókjait, amelyek olyan helyeken működnek, ahol az ipartestületek vagyonának a munkakamarák által való átvétele már megtörtént, hogy az illetékes bírói fórumokhoz beadványt nyújtsanak be és ebben kérjék annak megállapítását, hogy

az új ipartörvénynek az ipartestületi vagyonok átadására vonatkozó része alkotmányellenes.

Annakidején, amikor az arad-i ipartestület átvételét megtörtént, Coroban Stefan, a kisiparosok országos szövetsége aradi fiókjának elnöke kérte annak jegyzőkönyvébe vételét, hogy az átvétel ellen tiltakozik.

Értesülésünk szerint a kisiparosok országos szövetsége arad-i fiókja, amelynek Coroban Stefan az elnöke, a timişoara-i táblához nyújtja be ezt a beadványt, amely előre láthatólag innen rövidesen a semitőzékhez kerül. A beadványban hivatkoznak arra, hogy az elhunyt Lădai Stefan, aki tudvalevőleg a törvényelőkészítő bizottság elnöke volt, annakidején szintén annak a véleményének adott kifejezést, hogy az említett intézkedés ellenkezik az alkotmány szellemével. Lădai véleményezése után vették be a törvény szövegébe azt, hogy a volt ipartestületek vagyona csak iparos-célokra használható fel.

A kisiparosok szövetsége azonban arra hivatkozik, hogy ez a megkötés nem elegendő. Abban a beadványban, amelyet a szövetség arad-i fiókja

nyújt be, megemlíti, hogy az arad-i ipartestület vagyona nem csupán a tagdíjakból származik, hanem adományokból is és egy ideig az iparosság egy része dupla tagdíjakat vállalt magára az ipartestületi épület költségeinek mielőbbi kiegyenlítése végett. Ezen kívül megemlíti, hogy a volt ipartestületek eddigi

Hárommillió leies közmunkától esett el Satumare iparossága

A városi villamosüzem gépházátépítési munkáját sem a satumare-i iparosok kapták.

A satu-mare-i villamos üzemnél versenytárgyalást tartottak a gépház átalakítási munkálataira. Ezek a munkálatok a hivatalos összeállítás szerint 2 millió 607 ezer lei értéket képviselnek.

A munkálatokra két pályázó volt: Tatorján István építésmérnök, aki 3 millióért hajlandó az építkezést vállalni és H. Jass bucureşti-i cég, amely 4.45% engedményt hajlandó nyújtani.

Külső látszatra a megtett ajánlatok szerint rendben volna a dolog, az kapja a munkálatokat, aki olcsóbb ajánlatot tett.

Meg kell azonban kérdeznünk, hogy a mai munkaés világban miképpen lehet az, hogy egy hárommillió leies építkezésre csak két pályázó akad?

Ennek elsősorban az az oka, hogy a helyi vállalkozóknak az a sajnálatos tapasztalatuk, hogy nem érdemes pályázni, mert ugyanis idegen vállalkozók kapják a városi közmunkákat. A helyi ipar további tapasztalata, hogy néha évekig is várni kell, amíg a vállalkozók a pénzükhöz juthatnak.

Ha a most szóban forgó munkálatokat vesszük, itt már a pályázati feltételekben ki van írva, hogy a munka befejezése után a vállalkozó csak járan-

tagjai közül sokan — akik tíz munkásnál vagy husz főernél többel dolgoztak — nem lesznek, mert a törvény értelmében nem lehetnek tagjai a munkakamarának, így tehát

nem részesülhetnek annak a vagyonnak hozzáadásából, amelyhez anyagilag ők nem járultak hozzá.

A kisiparosok szövetségének véleménye szerint a helyes intézkedés az lett volna, hogy az ipartestületek feloszlása felszámoló közgyűléssel történjen és ezek a közgyűlések döntöttek volna az egyes ipartestületek vagyonának sorsa felett. Iparoskörökben érthető érdeklődéssel várják, hogy mi lesz azoknak a pereknek a sorsa, amelyeket a kisiparosok szövetsége fiókjai indítanak meg. Az első ítélet, amelyet ezekben a perekben a semitőzék kimond, elvi jelentőségű lesz.

dóságának 50%-ára tarthat igényt, a többit csak egy évi jótállás után fizetik majd ki.

Ma, amikor a vállalkozóknak ugyyszólván csak azért kell dolgoznia, hogy munkásainak kenyeret adhasson, amikor az építésvállalkozók legfeljebb 5 százalékos vállalati haszonnal kalkulálnak, lehet-e a vállalkozótól bankári tevékenységet követelni?

Melyik statu-mare-i iparosnak van annyi pénze, hogy a városi villamos üzemnek másfélmilliót hitellessen egy évre vagy még hosszabb időre is?

Amikor az új ipartörvény különféle előnyöket állapít meg az iparosok részére, akkor a hatóságok ez előnyök biztosítása helyett bankárokká akarják előléptetni a mindenétől megfosztott iparost és olyan pénzügyi előlegezést követelnek tőlük, hogy lehetetlen közmunkákra pályáznok.

PÓTOLHATATLAN.

Kraz Manó anyósának temetésén azt mondja valaki nagy sópánkodva a vőnek:

— Micsoda pótolhatatlan veszteség!

— Bizony — sóhajt Kraz — pótolhatatlan... Még ez a szerencse!

Mi a pszichotechnika?

Írta: Dr. TOTIS BÉLA

A fenti kérdés a multban elsősorban a lélekbuvárokat érdekelte, de mivel az új ipartörvénynek a tanoncnevelésre vonatkozó része azokon az elveken alapszik, amelyek ebből a problémából születtek, illik tudni valamit róla az intelligens iparosnak is. Ezért közöljük a hírneves orvos-író alábbi érdekes cikkét.

A gazdasági élet és a lélektan kapcsolatát a legáltalánosabban a pszichotechnika szó fejezi ki. Márpedig ennek a szónak a képzése is helytelen, mert olyan két elemet egyesít magában, amelyek a nyelv természete szerint egymással birtokviszonyban állnak. A pszichotechnika tehát jelentheti a pszichológia technikáját, de jelentheti a technika pszichológiáját is. A kifejezés alkalmas lehetett arra, hogy Münsterberg, aki nemcsak rendszerezője, hanem agitátora is a pszichotechnika gondolatának, a gazdasági és technikai szakemberek figyelmét ráirányítsa a lélektani módszerek gyakorlati használhatóságára. Hiszen ezek az emberek mindent szívesen fogadnak, ami „technika” és így remélhető volt, hogy felfüggesztik a lélektan szemből táplált aggodalmukat. A laikusok könnyen tévesztik össze a pszichotechnikát a pszichoanalízissel, holott a pszichotechnikának e semmi köze nincs ehhez. A pszichotechnika a gazdasági életben alkalmazható lélektan feladatait tartalmazza. Tehát e tudomány nem rendszer, hanem a gazdasági életből fölmerülő lélektani feladatoknak a gyűjtőfogalma.

A pszichotechnikának legismertebb és legjobban kiépített munkaterülete a képesség- és alkalmasságvizsgálatok. A foglalkozás és az ember egymáshoz

való viszonya a legkülönbözőbb kérdéseket veti fel. A kérdés először is az, vajon a foglalkozás valóban lényegesen befolyásolja-e az egyén lelkiségének kialakulását vagy nem? Még a „magánzó” is foglalkozás és így az egyéniség kialakulása el sem képzelhető foglalkozásokon kívül. A foglalkozás a lelki életet átforgatja és átalakítja olyannyira, hogy nemzeti és származási különbségek is eltűnnek és „foglalkozási típusok” határozottan körülírt és a művészek által sokszor megörökített példányait ismerjük.

Vannak egyének, akik bármely foglalkozásban teljesen átélnek a foglalkozás lényegét. Az egyén egész életét — csaknem minden mást kizárva — igénybe veszik a művészpályák minden ága, az orvos, a hivatásos sportember; az ugynevezett „testi” foglalkozások közül a rendőr, a katoná, a sofőr.

Ezzel szemben áll a foglalkozásoknak másik csoportja, amely többé-kevésbé csak laza kerete az egyén életének és az egyén ezen belül helyezkedik el az előbbieknél jóval nagyobb szabadsággal, sőt életének súlypontja a foglalkozáson kívül álló társadalmi vagy egyéni életmegnyilvánulásokba kerülhet. Ilyen a „hivatalnok” foglalkozásának igen széles kereteket kitöltő kategóriája, ide sorolhatók az ügyvédi és jogvégzettséget megkövetelő foglalkozások is.

A foglalkozás és az egyén viszonyába nagy erővel szól bele — a foglalkozás jelentőségén kívül — az egyéni alkat. Határozottabb jellemvonásokkal és megfelelő aktivitással rendelkező emberek egyéniségüket valósággal a foglalkozással szemben is érvényesítik, míg mások teljesen a foglalkozások képére alakulnak át.

Ezekkel a körülményekkel kell számolnunk az életpálya megválasztásának nehéz kérdésében. Életpálya és hivatás fogalma között azonban előzőleg döntő megkülönböztetést kell tennünk. Az életpálya a foglalkozás, amely az egyén számára az életet ker-az-

tül kijelöli társadalmi helyét és működési körét. Eppen ezért a főfoglalkozás megváltoztatása — főleg kényszerűségek hatása alatt — egyben az egyén életpályájának, sorsának megtörését is jelenti, vagyis nemcsak külső, hanem belső konfliktusokat is idéz elő. Hivatásról akkor beszélhetünk, ha a társadalmi közösségben végzett foglalkozásnak követelményeit nem külső, hanem belső kényszer gyanánt fogjuk fel.

KÉPESÉG, KÉSZSÉG TELJESÍTMÉNY

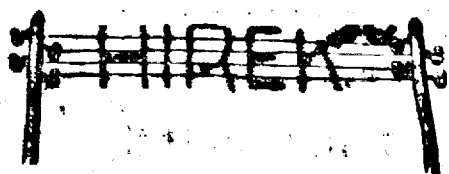
A pályaválasztás kérdésében elsősorban a képességvizsgálat döntő. A képességek az ember egyéniségében rejlő lehetőségek, amelyek nem veleszülettek, nem megszerezhetők, nem kifejleszthetők és nem gyakorolhatók. Minden foglalkozás, akár testi, akár szellemi munka — különböző képességeket igényel. Eppen ezért nem lehet és nem szabad a különböző testi vagy szellemi munka között értékelő különbségeket tenni.

A képesség fogalma nem azonos a készséggel. A készség már elsajátítható ismeretek, megszereshető tulajdonságok útján fejleszthető és gyakorolható. Nem is állandó jellemvonása az egyéniségnek, hanem a képességektől függetlenül megszereshető ismeretek.

A képesség és készség együttesen a teljesítményben nyilvánul meg. A teljesítmény a földolt munka megoldása a képesség és készség segítségével. A pszichotechnikus kötelességének tartja kifejezetten hangsúlyozni, hogy közvetlenül csak a teljesítmény mérhető. A teljesítmény mérése azonban nem azonos a képességek vagy a készségek mérésével.

ATLAGEMBER ÉS ATLAGFELADAT

A foglalkozás és az egyén helyes viszonyának meghatározása — a pszichotechnika valódi feladata. A pszichotechnika célkitűzése, hogy az ember és a

AZ IPAROS

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési ára egész évre intézményeknek és nagy cégeknek 1000 lei, félévre 500 lei. Iparosoknak egész évre 300 lei, félévre 150 lei, negyedévre 75 lei.

Hirdetések négyzetcentiméterre 4 lei. Éves köteteknél árengedmény.

Redacţia şi administraţia — Szerkesztőség és kiadóhivatal — Redaktion und Administration:

Arad, Caminul Industrişilor — Iparos Otthon.

— Az állampénztárak nem hozzák forgalomba a befizetett százalékokat. A pénzügyigazgatósághoz rendelet érkezett. A pénzügyminiszeri rendelet arra utasítja a pénzügyigazgatóságot, hogy a hozzá befizetett százalékokat ne hozza többé forgalomba. Több cikkben foglalkoztunk már a hamis százalékok hihetetlen elszaporodásával a megirtuk azt is, hogy a Banca Naţională és az állampénztárak a jövőben a beérkezett hamis százalékokat azonnal megsemmisítik a befizető terhére. A mint látszik, még ennél is gyökeresebb megoldásra van szükség s ezért határozták el az összes százalékok bevonását. Erre látszik mutatni a pénzügyminiszerium fentebb ismertetett 45253-1936. számú rendelete.

FIZIKAÓRA

— A melegben minden kitérő. Jóka, tudni erre egy példát mondani?

— Hogyne. Például nyáron a napok hosszabbak.

— Szakmai érdekszövetséget alakítanak a romániai pamutfonó üzemek. A romániai pamutfonó üzemek vezetői tárgyalásokat folytatnak egy szakmai érdekszövetség megalapítása céljából. Az eddigi tárgyalások során az összes pamutfonó üzemek hajlandóknak mutatkoztak elvből részt venni az érdekszövetség megalapításában. A napokban az akció kezdeményezői újabb értekezletet tartanak, amelyen megállapítják az érdekszövetség alapszabályait.

BESUCHE

— Jetzt müssen Sie uns wirklich bald einen Gegenbesuch machen. Frau Direktor. Ich bin Ihnen schon so laestig gefallen und Sie mir noch nicht ein einziges Mal.

külvilág követelményei között harmóniát teremtsen. A harmonia megvalósítása jelentős az egyén számára, aki a jól megválasztott életpályában kiegyensúlyozottságot talál, de a harmonia a társadalom számára is jelentős, mert „a megfelelő embert a megfelelő helyen” jelszava nemcsak minden munkának, hanem minden társadalom sikerének a titka.

A pszichotechnika legnagyobb problémája a „megfelelő ember, megfelelő helyen” elve alapján az átlag. A legtöbb ember a képességeinek bizonyos kötetes fokával rendelkezik és a kísérletek, amelyek ilyen esetekben a képesség alapján való kiválasztásra törekednek, a legnagyobb nehézségekkel járnak. Csak azt lehet ilyenkor megállapítani, hogy az egyéniség a képességek alapján nem mutat egyetlen határozott és megszabott irányba sem. Az ilyen emberek számára a foglalkozások egész sora áll nyitva, amelyeknél az átlagos követelményeknek megfelel minden különösebb egyéni jellegzetesség nélkül.

Nemcsak az átlagemberek pályaválasztása jelent nehézséget a pszichotechnika számára, hanem — az átlagfeladatok is. Sok feladatkör van, amelyeknek követelményei csak általánosak és az emberek nagy részénél meg is találhatók. Ez nemcsak az úgynevezett „monoton” ipari foglalkozásnál áll fenn, hanem az úgynevezett „szellemi” pályák egyes fajtáinál, például a hivatalnoki munkakörnél is, lehetővé teszi a legkülönbözőbb egyéniség-típusok számára a feladatkör átlageredménnyel való elvégzését.

A MUNKA TUDOMÁNYA

Az átlag problémájánál azonban csak látszólagos a hit, hogy miután nem jár nehézséggel sem a „megfelelő ember”, sem a „megfelelő hely” kikeresése — nyugodtan a véletlenre bízhatjuk a pályaválasztást. A harmonia elve változatlanul érvényes az átlagember és az átlagfeladat problémájában is.

— Ujabb rendelkezés az adókompenzációra. A pénzügyminiszerium újabb fontos rendelkezést küldött az arad-i pénzügyigazgatósághoz az adókompenzációk ügyében. A rendelet értelmében 100.000 leies összegig a kompenzációt az illetékes pénzügyigazgatóság, ezen felül összegnél csak a minisztérium adhatja meg. A kompenzáció másra át nem ruházható. Félreértések elkerülése végett közli a pénzügyigazgatóság, hogy csak oly adótulfizetés képezheti kompenzáció tárgyát, amelyet az illetékes adóhivatal vezetője jelenlétében léteznek ismer el. Adókompenzáció kizárólag írásbeli kérvény alapján történhetik. Hivatalból kompenzációt csak kis adófizetőknek és 5000 leit meg nem haladó összegeknél eszközölnek. Azon adófizetők, akiknek adótulfizetésük van, de annak kompenzációját nem kérték, végrehajthatók esedékes adóik fejében. A rendelet értelmében csak olyan adótulfizetést lehet kompenzálni, amelynek befizetése készpénzben történt. Adóbonban, vagy 3 százalékos konszolidációs kötvényben történt adótulfizetéseket csak oly adótartozásokkal lehet kompenzálni, amelyeknek befizetése a jelenleg érvényes rendeletek szerint adóbonban, vagy belföldi kölcsönben eszközölhető.

SZEMÉLYES SÉRTÉS

— Mi az, miért nem köszönsz a Steftnek? Hiszen ő előre köszönt neked!

— Eppen ezért. Ugy tessz a gyálázatos, mintha ő lenne a fiatalabb.

— Az éttermi fogyasztásnál használatos repülőbélyegek alkalmazása. A pénzügyigazgatóságra most érkezett meg az a rendelet, amely előírja, hogy a vendéglőkban, kávéházakban és éttermekben elfogyasztott ételek és italok repülőbélyegzileték alá esnek. Ezzel kapcsolatosan az arad-i és arad-megyei vendéglősök szindikátusa vezetősége azonnal hozza tagjainak tudomására, hogy valamennyi vendéglős és korcsmáros köteles minden 100 leit meghaladó fogyasztási számlánál 2 leies repülőbélyegyet alkalmazni. A repülőbélyegyek a következő formában használandók: Középen lyukasított és 1-től kezdődő számmal ellátott blokkot kell alkalmazni, oly módon, hogy a bélyegyet a lyukasított részen keresztül kell ragasztani fejjel a blokk felé, míg a másik fele a 2-leies irással a vendésnek átadandó részre kerül. A pénzügyigazgatóság közgei megkezdte az ellenőrzést és nemcsak városunkban, hanem a megye valamennyi helyén is a legzigorúbb ellenőrzést gyakorolják, hogy a vendéglátócsok betartják-e a rendeletet és a törvény előírásainak megfelelően bélyegzik-e fel a számlákat. Ha valakit kihágáson érnek, jegyzőkönyvet vesznek fel és az illetőt súlyosan megbírságozzák.

— A husiparosok és élelmiszerkereskedőkre sérelmes az új zárórarendelet. Alig néhány nappal ezelőtt lépett életbe az új nyári záróra rendelet, máris a panaszok egész sora hallatszik úgy a kereskedők, mint a közönség részéről. Ujabbban a husiparosok tiltakoznak az új záróra-törvény ellen és a minisztériumhoz, valamint az arad-i munkaügyi felügyelőséghez benyújtott kérvényükben kérik a záróra megváltoztatását. A május 15-én életbelépett új zárórarendszer értelmében ugyanis a husiparosok, csemegeüzletek, bogdák és hasonló cikkek árusításával foglalkozó üzletek este 8 óráig tarthatnak nyitva. A husiparosok szerint a 8 órai zárás a nyári hónapok alatt tarthatatlan állapotot teremt. A közönség egy része, amely a délutánt a strandon tölti és onnan csak az esti órákban tér haza, vagy kénytelen jóval hamarabb távozni, hogy hideg vacsorát vásárolhasson, vagy pedig vacsora nélkül marad. Így azután rendszerint az a helyzet áll elő, hogy azok, akik fürdeni mennek, már kora délután kényyszerülnek megvásárolni vacsorájukat és a becsomagolt felvágottat és egyéb ételt a meleg kabinban tartani, mindaddig, amíg este hazatérnek. Ugyancsak sérelmes a husiparosokra és csemegeüzletekre, valamint a vásárló közönségre a zárórarendeletnek ama része, amely a szombat és ünnepnap előtti esti zárást szabályozza. Szombat és ünnepnap előtti este ugyanis valamennyi üzlet 8 órakor köteles zárni. Így azután a kereskedők és kereskedelmi alkalmazottak ugyanugy járnak, mint a strandolók: vagy megvásárolják a vacsorájukat kora délután, vagy vacsora nélkül maradnak. Az arad-i husiparosok ezeket az anomáliákat kiküszöbölendő, mint már említettük, beadvánnyal fordultak az illetékes hatóságokhoz és azt kérték, hogy a rájuk vonatkozó zárórát nem nyolc, hanem fél kilencben állapítsák meg. Minden valószínűség mellett szól, hogy a minisztérium, illetve ennek révén az arad-i munkaügyi felügyelőség teljesíteni fogja a kérést, amely ténylegesen úgy a husiparosok, csemege és egyéb hasonló üzletek, mint a közönség részéről indokolt.

— Az örökösödési illetékek büntetésmentes befizetése. A pénzügyigazgatóságra megérkezett a pénzügyminiszerium nagyfontosságú rendelkezése, amely utasítást tartalmaz az örökösödési illeték büntetésmentes befizetésére. A rendelet szerint azok az örökösök, akiknek öröksége nem haladja meg a száz ezer leit, ha ez év végéig befizetik az illetéket, nem esnek büntetés alá, még akkor sem, ha a büntetés rájuk már ki volt vetve.

Aradi Iparosok Temetkezést Segélyző Csoportja

Directione Grupel de Ajutor de Inmormantaţie a Industrişilor din Arad fane cunoscut membrilor cari sunt in restanţă cu cotizatiile lor. Ca achite restanta in interesul lor propriu, fiindcă in conformitatea §-lui 14 si 15 din statute calitatea lor de membri respira automatic, adică dacă membrul decedează între timp, nu se poate acorda ajutorul. Cotizaţiunile sunt scadente după următorul membri decedaţi:

In Grupa „A” csoportban 910. Vád. lui Miha Nagy Mihályné.

In Grupa B. Csoportban: 913 Ana Hatschek Anna. 914 V. I. Emeric Hrabovszky Imréné.

Aradi Polgári Jótékony Egyesület

Halálozást Segélyző Csoportja

Directione Grupelor de Ajutorare in caz de deces a Reuniunii Civile de Binefacere din Arad prin aceasta comunică cu asociaţi, că cotizatiunile de deces sunt scadente până la numărul curent:

Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Halálozást Segélyző Csoportja Igazgatósága ezúton közli a tagjaival, hogy a halálozási járulékok a következő sorszámokig esedékesek:

In Grupa I. csoportban Vád. lui Sandiód Szvetozar 823, sot. lui Josif Bittner József.

In Grupa II. csoportban változatlanul 920-ig esedékes a fizetés.

Cu carnet **M E R C U R**
puteţi cumpăra pe credit
de şapte luni la urmă-
toarele firme.

M E R C U R-könyvvél az
alábbi cégeknél készpénz-
áron, felár nélkül vásá-
rolhat hét havi hitelre.

Szentgyörgyi Emil
női divatruházában
ARAD, Neuman-palota.
Nagy választék garantált
jóminőségű
divatcikkekben, női-
és férfi szövetekben.
Szabott ár, pontos kiszolgálás!

ISKOLAI ÍRÓSZEREK,
IRODAI FELSZERELÉSEK,
RAJZ- és TECHNIKAI cikkek,
NYOMTATVANYOK, stb.

Max Molnár és Tsa.
Arad, színházzal szemben.

Baranyi Ferenc
url szabósága
ARAD,
STR. BRATIANU 15.

Női kabátok, retikülök
nagy választéka!
Legújabb DIVATMODELLEK!

LYONE divatruház
ARAD, Neuman-palota.

**JACOBI
GYULA**
VIZSGÁZOTT
FOGÁSZ
ARAD, Str. I. G. Duca 1.

REICH JÓZSEF
ARAD, Piata Avram Iancu.
(Színház-épület.)

Színházi versenybazar
Legelőbb beszerzési forrás!
GYERMEKKOCSIKBAN
óriási választék!

Schwartz Árpád
műszerész és villanyszerelő
ARAD, Str. Brancovici 3. szám.
Rádiókészülékek, csillárok
a legjobb gyártmányu varrógé-
pek, kerékpárok, gramofónleme-
zek olcsón beszerezhetők.
Szakszerű javítóműhely.

Wollmann Emil
fogász
Fogászati műterem:
ARAD, Piata Catedralei 6. sz.

**DEIN
PAULA**
női kalapszalon
ARAD, Str. Bratianu 9. szám.

Kiváló minőségű gyönyörű
férfi-, női- és gyermek

c i p ő k e t
legelőbban árusít

MERCUR

cipőruház R. T.
Arad, Piata Avram Iancu 21.

FISCHER M.

űveg- és porcellán
nagyáruház
Szervicek, evőeszközök, lámpák, chi-
na ezüst áru óriási választékban.
Modern képherezés és űvegezés.
ARAD, Fehér Kereszt épület.

Szeművegek,
fényképezőgépek,
fotócikek.
Amatőr felvételek kidolgozása leg-
jobb és legelőbban!

„Opticum” Kun István
ARAD, Bul. Reg. Maria 18. sz.

POPPER IGNÁC
ARAD, Str. Metianu 2. szám.

Harisnyák, keztyűk,
szvetterek, sálak, férfi- és női in-
gek, kombinék, zsebkendők, nad-
rágtartók, sapkák, nyakkendők, al-
sónadrágok, téli- és nyári trikók,
gyermekkelengye, csipkék, tűlők,
himzések, gombok, csattok, retikü-
lők, legelőbb beszerzési forrása.

Czernóczy Imre
cipőüzlete kész és mérték utáni
**cipők legelőbb
beszerzési forrása!**
ARAD, Str. Marasesti 4. szám.

Erdős István
ARAD, Str. Metianu 4. szám.

Harisnyák,
csipkék, sálak, keztyűk, szvett-
combinék, reformnadrágok, kötött,
szővött, valamint rövidűrűk nagy
választékban!
Pontos, figyelmes kiszolgálás!

„**HUNIA**”
női kalapgyár.
Tulajdonos: DÁVID LÁZAR.
Menyasszonyi korszor-fátyol és
menyasszonyi csokor-különlegessé-
gek. — Női- és férfi kalapok fes-
tés és átalakítása, női kalapok a
legelőbb modellek. Olcsó árak!
Str. Metianu 4. Hunyadi-pal.

ÉPULETFÁT,
deszkát, léctet, kerítésoszlopot, cse-
repet. és az építkezéshez szükséges
összes anyagokat, valamint aszta-
losárúkat a legelőbb árakon

**Steinfeld
és Herskovits Rt.**
fakereskedelmi vállalatnál Arad,
Calea Radnei 56—60.

**Női és férfi
szöveteket**
az összes kelengyecikkek
Friedmann és Schwartz utóda
TEXTILIA
divatruházában
Arad, Str. Metianu 4 Hunyadi-p.

WEISZ ARNOLD
gyógyszertára
ARAD, Piata Avram Iancu.
Az összes angol, francia, svájci,
hollandiai, osztrák és magyar
gyógyszerkülönlegességek raktára.
ELZA KAMFORKREM az 1928.
évi párisi nemzetközi kiállításon
nagy aranyéremmel és díszoklevél-
vel kitüntetve.

**Nászajándékok
alkalmi ajándékok**
legelőbb beszerzési forrása

KUN JÓZSEF
ékszerész
ARAD, Bul. Reg. Maria.
Ékszerkészítés és átalakítás saját
műhelyemben.

Kalmár József
cégnél Arad, Str. Bratianu
**Rádió, bicikli,
csillár**
jutányos áron szerezhetők be!!

**HALMOS
GYULA**
Fogászati műterem:
ARAD, Calea Banatului 2. sz.
Dr. Keppich ház.

**Kötöttáru, harisnya
és keztyűkülön-
legességek**
LÖWINGER-nél,
ARAD, Bul. Reg. Maria 18. sz.

**Férfiszövet
különlegességek
és bélésárúkat**
a legelőbb választékban
Vajda
ARAD, Str. Eminescu 15.

Pollák Imre
ARAD, Str. Metianu 14. szám.
ékszerek dusan felszerelt raktára.
A legkitűnőbb svájci zseb- és fal-
órák. Feltűnő olcsó árak! Tört
aranyat és ezüstöt vesznek vagy
újra átcsereleik. — Speciális óra-
javító műhely.

Speciális BUTOR
nappali és
kombinált szoba
REINHART FÜLÖP
butorgyár
ARAD, STRADA HORIA 2. SZ.
Városházával szemben.

Pontos kiszolgálás
**FÉRFI, NŐI és GYERMEK-
CIPŐKBŐL,** elsőrendű anyag
Férficipő 300 leitől, női cipő 270
leitől, gyermekcipő 160 leitől. Mer-
cur-könyvre készpénzárban

Czernóczy Mihály
Arad, Str. Eminescu 26. szám.

STOJKOVITS József
fényképészeti műterme
ARAD, Piata Avram Iancu 16.
Művészi kivitelt gyermekfelvéte-
lek. — Speciális fényképmagyítások

APOLLO
illatszertár
ARAD, Str. Eminescu 4. szám.
Mindennemű illatszert, szappan,
fogkrém és egyéb különlegességek
dus lerakata. Olcsó árak!

**Épületvasalások,
szerszámok, háztar-
tási cikkek**
legelőbb beszerzési helye
„SPOR” E. SEITZ
Arad, P. Avram Iancu 4. szám.

**Engelhardt Ferenc
szücsnél**
Szőrmebundák állandó nagy raktá-
ra. Vállal mindennemű szőrme-
munkákat, molykár elleni megőrzést
ARAD, Str. Eminescu 1. szám.
Vadászkürt szálló épület.

**Kabát, komplé
és ruhaújdonságok**
utólérhetetlen olcsó árakon
szerezhetők be

Menger konfekcióban
Fischer Elíz-palota.

Hoszpodár
fest, tisztít
ARAD.
Üzlet: Str. Eminescu 8.
Gyártelep: Str. Stroescu 13.

Nagy Imre
női divattermében
**készülnek a leg-
újabb újdonságok.**
ARAD, Str. Eminescu 2. szám.